

Wiadomości KSN

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"

Nr 34

listopad

Solidarność

JAN PAWEŁ II

Dwudziesta rocznica Pontyfikatu

Dnia 16 października b.r. upłynęło dokładnie 20 lat od chwili, gdy w oknie pałacu papieskiego ukazał się kardynał Felici i powiedział "Habemus Papam". Od tego dnia mamy Papieża naszego. Jest On nasz, jako nasz Rodak, jako Człowiek nauki, Wykładowca, Profesor KUL, Wychowawca młodzieży - jest On z naszej Ojczyzny i naszego grona. Jubileuszowe myśli i gratulacje jakie ślemy Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II, stają się więc szczególnie serdeczne i ciepłe, gdyż niejako rodzinne.

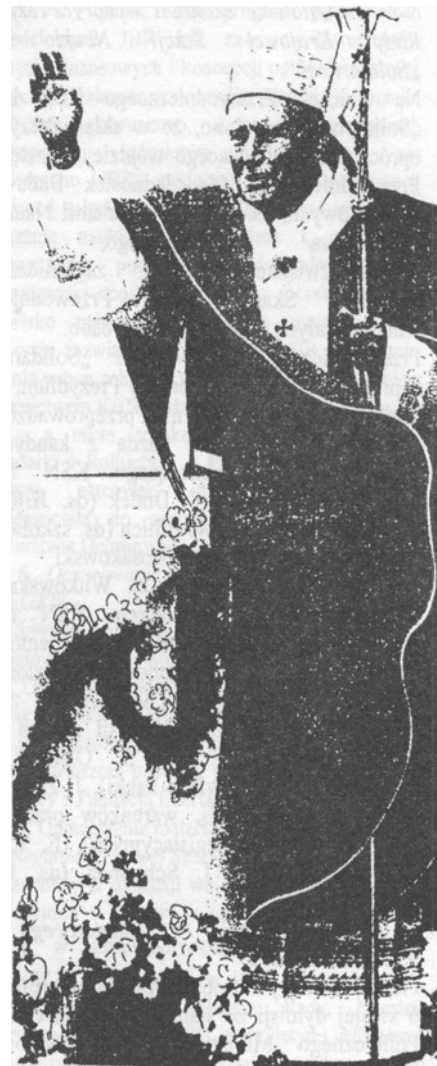
Podczas dwudziestu ubiegłych lat zaszły zmiany, chciałoby się powiedzieć: w 1978 r. nie do uwierzenia. Polska, Europa, Świat - to są już zupełnie inne rzeczywistości. Czy można przecenić rolę jaką nasz Papież Jan Paweł II w tych przemianach spełnił?

Kardynał Jorge Esteves, prefekt Kongregacji Kultu Bożego powiedział, że jeszcze przed wyborem kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową "mówiło się, że jest On człowiekiem, który wie, gdzie można znaleźć siłę pośród burzy".

Jesteśmy wdzięczni za owoce dzieła Jana Pawła II - te które już są widoczne i te które dopiero w przyszłości się zrealizują. Oto bowiem 14 września b.r. została ogłoszona nowa encyklika: "Fides et ratio", w której Jan Paweł II wkracza w nowy "obszar burzy" - obszar zamętu cywilizacyjnego, zamętu intelektualnego rodzącego lęk i zagubienie. Papież staje w obronie filozofii. Ją samą zaś przedstawia w jej najgłębszym znaczeniu, jako "umiłowanie mądrości". Upadek muru wrogości pomiędzy mądrością a zdobyczami naukowymi, pomiędzy wiarą a rozumem, być może będzie mniej spektakularny od upadku muru Berlińskiego, ale równie dla dziejów świata znaczący. Przytoczmy fragment "Fides et ratio" - ten fragment, który Jan Paweł II kieruje bezpośrednio do świata nauki:

"...pragnę zwrócić się także do naukowców, których poszukiwania są dla nas źródłem coraz większej wiedzy o wszechświecie jako całości, o niewiarygodnym bogactwie jego różnorodnych składników, ożywionych i nieożywionych, oraz o ich złożonych strukturach atomowych i molekularnych. Na tej drodze osiągnęli oni - zwłaszcza w obecnym stuleciu - wyniki, które nie przestają nas zdumiewać. Kieruję słowa podziwu i zachęty do tych śmiałych pionierów nauki, którym ludzkość w tak wielkiej mierze zawdzięcza swój obecny rozwój, ale mam zarazem obowiązek wezwać ich, aby kontynuowali swoje wysiłki nie tracąc nigdy z oczu horyzontu mądrościowego, w którym obok zdobyczy naukowych i technicznych dołączają się także wartości filozoficzne i etyczne, będące charakterystycznym i nieodzownym wyrazem tożsamości osoby ludzkiej. Przedstawiciele nauk przyrodniczych są w pełni świadomi tego, że poszukiwanie prawdy, nawet wówczas, gdy dotyczy ograniczonej rzeczywistości świata czy człowieka, nigdy się nie kończy, zawsze odsyła ku czemuś, co jest ponad bezpośrednim przedmiotem badań, ku pytaniom otwierającym dostęp do Tajemnicy".

Maria Wesołowska

SPIS TREŚCI:

Posiedzenie Rady i Prezydium KSN
Kongres Sekretariatu Nauki i Oświaty
Zjazd KK o nauce i edukacji
J.Żurak o negocjacjach w sprawie Budżetu Państwa

Posiedzenie w Luksemburgu
E.Krauze o urlopiach pracowniczych
Bezzwrotna pomoc zagraniczna dla programu Copernicus
Wspomnienie o prof. A.Dorabalskiej

SPRAWOZDANIA Z POSIEDZEŃ RADY I PREZYDIUM KSN NSZZ "Solidarność"

1-sze posiedzenie Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" w dniu 4 lipca 1998 r.

W posiedzeniu w lokalu Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" w Warszawie uczestniczyło 34 członków Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" z 40 wybranych na Walnym Zebraniu Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" w Bachotku. Obrady prowadził Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" Janusz Sobieszkański. Przyjęto i zrealizowano n/w porządek obrad:

1. Ustalenie składu i wybory Prezydium Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność".

Na wniosek Przewodniczącego KSN NSZZ "Solidarność" ustalono, że w skład Prezydium oprócz Przewodniczącego wejdzie 5 Zastępców Przewodniczącego (ds. Jednostek Badawczo-Rozwojowych, ds. Polskiej Akademii Nauk, ds. szkolnictwa wyższego, ds. wewnątrzwiązkowych, ds. zagranicznych), Sekretarz, Skarbnik oraz Przewodniczący Komisji stałych KSN, łącznie 14 osób.

Przewodniczący KSN NSZZ "Solidarność" zaproponował skład personalny Prezydium, który Rada zaaprobowwała w wyniku przeprowadzonego tajnego głosowania na każdą z kandydatur. Zastępcami Przewodniczącego KSN NSZZ "Solidarność" zostali: J. Dudek (ds. JBR), R. Kotowski (ds. PAN), W. Pillich (ds. szkolnictwa wyższego), R. Mosakowski (ds. wewnątrzwiązkowych) i H. Witkowska (ds. zagranicznych). Sekretarzem KSN NSZZ "Solidarność" został wybrany A. Klementowski, a Skarbnikiem B. Jakubowska. Członkami Prezydium KSN NSZZ "Solidarność" zostali również Przewodniczący Komisji stałych KSN NSZZ "Solidarność": J. S. Olędzki (ds. organizacji i finansowania nauki), J. Żurak (ds. płac), B. Rudnik (ds. warunków pracy), K. Andrzejewska (ds. legislacyjnych), E. Krauze (ds. interwencji) i J. Schminda (ds. badań związkowych).

2. Informacja Przewodniczącego KSN NSZZ "Solidarność".

Przewodniczący J. Sobieszkański poinformował o swojej dymisji ze stanowiska szefa Gabinetu Politycznego Ministra Edukacji Narodowej (szefem został Krzysztof Kawęcki) i o przyjęciu stanowiska doradcy Ministra Edukacji Narodowej.

3. Ustalenie głównych obszarów działań KSN NSZZ "Solidarność" w okresie wakacji.

Przyjęto, że mimo miesięcy wakacyjnych (lipiec - wrzesień) konieczne są energiczne działania dotyczące następujących obszarów: budżet państwa na 1999 r. (udział nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe); Komisja Trójstronna; Prawo o szkolnictwie wyższym; odwołanie od decyzji Rektora Uniwersytetu Łódzkiego oraz sytuacja JBR. Wyznaczono również odpowiednie osoby prowadzące: Przewodniczący KSN NSZZ "Solidarność" (lub p.o.), J. Żurak, J.S. Olędzki, p.o. Przewodniczącego KSN NSZZ "Solidarność", J. Dudek.

4. Ustalenia organizacyjne dotyczące Komisji i Zespołów KSN NSZZ "Solidarność".

Na wniosek J. Dudka powołano Komisję ds. restrukturyzacji i przekształceń w JBR, a na jej Przewodniczącą w tajnym głosowaniu wybrano E. Lipińską - Łuczyn. Powołano Zespół ds. bibliotek. Kwestię utworzenia Zespołu JBR ds. kontaktów zagranicznych, w ramach Komisji Zagranicznej KSN, pozostawiono do decyzji Prezydium KSN NSZZ "Solidarność".

Do końca września br. należy ustalić jakie Komisje i Zespoły kontynuują działalność, bądź będą powołane oraz ustalić ich składy, a także doprowadzić do ich ukonstytuowania się. Do końca 1998 r. należy opracować plany pracy, zadania (ew. obszary działań) i harmonogramy realizacji zadań Komisji i Zespołów.

5. Merytoryczne punkty porządku dziennego.

W ramach posiedzenia omówiono i przyjęto kierunkowe ustalenia co do szeregu aktualnych kwestii: (1) Budżetu Państwa na 1999 r., (2) Prac nad ustawą "Prawa o szkolnictwie wyższym", (3) Odwołania od decyzji Rektora. UŁ oraz (4) Sytuacji JBR. Rozpatrzono również sprawy wniesione i wolne wnioski. Kwestie te ponownie rozpatrzono, nadając im większą konkretyzację - na odbytym również 4 lipca br. 1-szym posiedzeniu Prezydium Rady KSN NSZZ "Solidarność". W związku z tym zostały zreferowane w sprawozdaniu z wymienionego zebrania Prezydium KSN NSZZ "Solidarność".

1-sze posiedzenie Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" w dniu 4 lipca 1998 r.

W posiedzeniu uczestniczyło 13 członków Prezydium oraz 7-miu innych członków Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność". Obrady prowadził Przewodniczący KSN NSZZ "Solidarność" Janusz Sobieszkański. Przyjęto i zrealizowano n/w porządek obrad:

1. Plan "dyżurów" w okresie wakacji.

Przewodniczący KSN NSZZ "Solidarność" ustalił w porozumieniu z n/w, że pełniącymi obowiązki Przewodniczącego KSN NSZZ "Solidarność" w okresie wakacyjnym będą: R. Kotowski (w lipcu i sierpniu) oraz J. S. Olędzki (we wrześniu, ew. także w październiku br.).

2. Zadania w związku z budżetem państwa na 1999

r.

W związku z planami Ministra Finansów zamrożenia nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe w budżecie państwa na 1999 rok na bardzo niskim poziomie, postanowiono w obronie racji naszych środowisk kontynuować serię spotkań z przedstawicielami władz. Należy w tym celu zorganizować spotkanie z Przewodniczącym NSZZ "Solidarność" Marianem Krzaklewskim, z kierownictwem Komitetu Badań Naukowych, Ministerstwem Edukacji Narodowej, a także z Ministrem Gospodarki i Ministrem Jerzym Kropiwnickim, szefem Rządowego Centrum Studiów Strategicznych.

Odpowiedzialnymi za zorganizowanie tych spotkań są: R. Kotowski, J. Dudek, W. Pillich i J.S. Olędzki. Uznano za niezbędne podjęcie jeszcze jednej możliwej próby wpłynięcia na wysokość podwyżek płac dla sfery budżetowej w 1999 r. poprzez zapisy ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w tej sferze, kierując w tej sprawie pismo do Klubu Parlamentarnego AWS. Pismo przygotowuje J. Żurak.

3. Zadania w związku z ustawą "Prawo o szkolnictwie wyższym".

Zgodnie z uchwałą Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" w Bachotku postanowiono prowadzić prace zmierzające do możliwie pilnego przygotowania KSN-owskiego projektu prawa o szkolnictwie wyższym, wobec wielu zasadniczych zastrzeżeń do przygotowywanej wersji ministerialnej. W połowie lipca br. odbędzie się pierwsza trzydniowa narada nt. projektu tej ustawy Zespołu KSN organizowanego przez p. J. S. Olędzkiego.

4. Odwołanie od decyzji Rektora Uniwersytetu Łódzkiego.

Poparto powtórne odwołanie się do Ministra Edukacji Narodowej o uchylenie decyzji Rektora UŁ z dnia 21.04.1998 r. o podziale środków na podwyżkę wynagrodzeń, od 1 kwietnia br. w UŁ, z powodu nie uzgodnienia jej z oboma działającymi w uczelni Związkami Za-

wodowymi. Chodzi w tym wypadku o działanie w sprawie rzeczywistej realizacji art. 27 ust. 3 Ustawy o Związkach Zawodowych, dotyczącego uzgodnienia zasad wynagradzania z zakładowymi organizacjami związkowymi, czemu poświęcona była

Uchwała Nr 4 niedawnego Walnego Zebrania Delegatów KSN NSZZ "Solidarność". Odmowna odpowiedź MEN (z 10.06.98) na pierwszy wniosek o uchylenie wymienionej decyzji, z zawartym w niej uzasadnieniem, sprawia wrażenie złej woli w interpretacji dokumentów prawnych.

5. Zadania w związku z sytuacją w Jednostkach Badawczo-Rozwojowych.

Dyskusję o sytuacji i zapowiadanych przekształceniach JBR poprzedziła informacja J. Dudka. Sytuacja instytutów i ośrodków badawczo rozwojowych jest coraz trudniejsza. W 1998 r. nastąpiło kolejne ograniczenie finansowania. Przygotowany przez KBN program przekształceń własnościowych JBR nie zawiera instrumentów prawnych, finansowych i koncepcji polityki naukowej, zwłaszcza w zakresie powiązania gospodarki i nauki. W dyskusji poruszono, że w programach restrukturyzacji górnictwa i hutnictwa nie uwzględniono JBR, podobnie przy prywatyzacji zakładów i gałęzi gospodarki. Marnowana jest szansa powiązania nauki z przemysłem i gospodarką instrumentami podatku dochodowego. J. Sobieszkański postawił pytanie: oczekujemy na stanowisko rządowe, czy sami przygotowujemy propozycje rozwiązania problemów JBR. Najbliższe działania w tym zakresie, to przewidywane spotkanie z kierownictwem KBN, poświęcone głównie problemom JBR - a także spotkania z szefami resortów Gospodarki i Rolnictwa, z którymi związanych jest najwięcej placówek, a także skierowanie przedstawiciela do zespołu ds. instytutów przy Ministerstwie Ochrony Środowiska.

6. Opracowanie materiałów z seminarium KSN-GEW.

Zdecydowano o opracowaniu i opublikowaniu materiałów z polsko - niemieckiego seminarium KSN -GEW. Osobami prowadzącymi będą H. Witkowska i B. Jakubowska. Zgromadzone dotąd materiały wymagają dokładnego przejrzania, poprawienia tekstu i tabel, a zwłaszcza poprawy jakości tłumaczenia - we współpracy z Fundacją Eberta, która je przygotowała.

7. Opracowanie materiałów z Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "S".

Na rozwinięty w dyskusji wniosek K. Andrzejewskiej postanowiono lipcowy numer całości poświęcić materiałom z WZD KSN NSZZ "Solidarność" w Bachotku z wykazem imiennym delegatów, składem Rady, Komisji Rewizyjnej i Prezydium KSN, z przyjętymi uchwałami

merytorycznymi, organizacyjnymi i regulaminowymi oraz z listami przedstawicieli władz, skierowanymi do Zjazdu. Odpowiedzialnym za stronę merytoryczną jest A. Klementowski

8. Sprawy finansowe.

Osobami upoważnionymi do podpisywania dokumentów związanych z obsługą konta Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" są: Janusz Sobieszcański, Barbara Jakubowska, Jerzy S. Olędzki i Albin Klementowski.

9. Przesianie informacji o wyborze do władz Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność".

Do dyrektorów placówek naukowych i rektorów uczelni należy przesłać informacje o wyborze poszczególnych osób w skład Rady, Komisji Rewizyjnej i Prezydium KSN na kadencję 1998 - 2002 r.; załączając równocześnie numer "*Wiadomości KSN*" z materiałami zjazdowymi. Przygotowują: A. Klementowski, R. Kotowski i J.S. Olędzki.

10. Informacje o Walnym Zebraniu Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" do przedstawicieli władz.

Pisma z informacjami o ukonstytuowaniu się nowych władz Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność", wraz z wybranymi uchwałami Zjazdu KSN NSZZ "Solidarność" należy przesłać do Przewodniczącego Związku, Działu Branżowego Komisji Krajowej i Sekretariatu Oświaty i Nauki NSZZ "S" oraz do Ministra Edukacji

Narodowej, Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych, Prezesa Polskiej Akademii Nauk, Przewodniczących Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Rady Głównej Jednostek Badawczo-Rozwojowych, Komisji parlamentarnych edukacji i nauki. Ministrów Zdrowia, Gospodarki, Rolnictwa, Pracy i Polityki Socjalnej, Ochrony Środowiska, a także do związkowych partnerów zagranicznych: EI, GEW, SULF, FIET. Przygotowują: R. Kotowski i A. Klementowski.

11. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

W punkcie tym poruszono szereg szczegółowych zagadnień pracy KSN NSZZ "Solidarność", m.in. (a) potrzeby obrony działaczy związkowych przed szykanami ze strony władz uczelni (W. Janik z AR w Poznaniu), (b) sprawy zagraniczne (udział przedstawicieli KSN NSZZ "Solidarność" H. Witkowskiej i R. Mosakowskiego w Kongresie EI i w światowej konferencji UNESCO nt. szkolnictwa wyższego), (c) funkcjonowanie Biura KSN NSZZ "Solidarność", w tym pilne załatwienie Internetu, (d) rozważenie wystąpienia o grant restrukturyzacji nauki i szkolnictwa wyższego, (e) zatwierdzenie dotychczasowej Redakcji "*Wiadomości KSN*" oraz poprawienie redagowania pisma, sprawy emerytalnych programów pracowniczych oraz prawnych zabezpieczeń "13 - tek" w PAN i JBR, (g) bieżące decyzje finansowe, związane z funkcjonowaniem KSN NSZZ "Solidarność".

2-gie posiedzenie Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" w dniu 12.09.1998 r.

W zebraniu uczestniczyło 9 członków Prezydium (J. Sobieszcański, W. Pillich, R. Mosakowski, H. Witkowska, A. Klementowski, B. Jakubowska, J. Żurak, B. Rudnik, E. Krauze) i dwoje przedstawicieli Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Łódzkiego (E. Kryś i J. Sztaudynger). Zebranie prowadził J.S. Olędzki, okresowo p.o. Przewodniczącego KSN NSZZ "Solidarność". Zrealizowano 11 n/w punktów porządku dziennego:

1. Sprawozdanie z Kongresu Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność".

Przebieg i rezultaty Kongresu zreferował głównie Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" Janusz Sobieszcański. Kongres był jednodniowy (4 września br. w Gdańsku - Sobieszewie), zamiast planowanego dwudniowego i skoncentrował się głównie na sprawach wyborów. Przewodniczącym Sekretariatu ponownie został S. Kubowicz, a w skład 10-osobowej Rady Sekretariatu weszli: Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki J. Sobieszcański oraz 3 przedstawiciele Krajowej Sekcji Nauki: R. Mosakowski, T. Kolenda i M. Gutowski. Wiceprzewodniczącym Sekretariatu zostanie wybrany na najbliższym posiedzeniu wymienionej Rady. Merytorycznym dorobkiem Kongresu, obok przedysku-

owania sprawozdania z działalności w minionej kadencji, było przyjęcie stanowisk: w sprawie polityki władz państwa wobec edukacji i nauki, w sprawie usytuowania ruchu branżowego w NSZZ "S" oraz w sprawie zagwarantowania interesów i praw pracowniczych.

2. Konflikt placowy w Uniwersytecie Łódzkim.

Sprawa była już przedmiotem dyskusji i decyzji Rady KSN i jej Prezydium w dniu 4 br. (pkt 4 sprawozdania z posiedzenia). Po zreferowaniu przez J.S. Olędzkiego i W. Pillicha aktualnej fazy konfliktu - stanowisk MEN i Rektora UŁ wobec prawnie uzasadnionych żądań Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Łódzkiego, wspieranych przez KSN - wywiązała się szeroka dyskusja z udziałem niemal wszystkich członków Prezydium i gości z UŁ, podnosząca różne strony jednostkowego i ogólnego wymiaru tego konfliktu. Przyjęte działania będą wielokierunkowe: (1) skierowanie przez Komisję Zakładową NSZZ "S" w UŁ skargi do NSA na decyzję Ministra Edukacji Narodowej (z 19.08 1998 r.), (2) informacja w tej sprawie dla Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" z prośbą o poparcie (przygotuje J. Żurak), (3) kolejne pismo KSN NSZZ "Solidarność" do Ministra Edukacji Narodowej z propozycją spotkania, celem rozwiązania powstałego konfliktu (pismo przygotowuje W. Pillich).

3. Informacja o spotkaniu z kierownictwem Komitetu Badań Naukowych.

Po zreferowaniu przez J. Olędzkiego i A. Klementowskiego przebiegu i wyników spotkania w dniu 9.09. br. przedstawiciele KSN z kierownictwem KBN - wywiązała się dyskusja nt. omawianych zagadnień: (1) budżetu nauki na rok 1999 (por. pkt 4), (2) nowego systemu oceny merytorycznej jednostek naukowych i jednostek naukowo-rozwojowych (por. pkt 7), (3) stanu prac legislacyjnych nad ustawami dotyczącymi sfery nauki i działalności B+R, (4) restrukturyzacji jednostek badawczo-rozwojowych. Stwierdzono (w dyskusji nad ppkt 3 i 4) niskie zaawansowanie prac legislacyjnych, pomijanie szacunku niezbędnych nakładów na przekształcenia, narzucanie głównie jednostronnego modelu prywatyzacji JBR w warunkach rynkowych grożących upadłością sprywatyzowanych jednostek badawczych, zwłaszcza wobec braku aktywnej państwowej polityki naukowej.

4. Budżet nauki w 1999 r.

Bardzo niepokojąco brzmią zapowiedzi (wg informacji uzyskanych od Sekretarza Naukowego KBN J.K. Frąckowiaka i Minister M. Kozłowskiej w trakcie w/w spotkania) dalszego obniżenia nakładów budżetowych na naukę do 0,45 % PKB w 1999 r.! Plany te wymagają stanowczego przeciwdziałania ze strony KSN pod hasłem dźwigania nauki polskiej z zapaści, a nie spychania jej w przepaść.

5. Negocjacje w Komisji Trójstronnej dot. wzrostu płac.

J. Żurak przedstawił informację o licznych negocjacjach prowadzonych przez naszych przedstawicieli w Komisji Trójstronnej z przedstawicielami strony rządowej dotyczących wzrostu wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym w 1999 r. - zmierzających do wzrostu płac o 15 %, a nie o planowane 10,5 %. Brak woli ze strony Rządu, a szczególnie ze strony wicepremiera Balcerowicza spowodował, że do konsensusu w ramach Komisji Trójstronnej nie doszło. Stwierdzono, że zaistniała sytuacja wymaga wypracowania właściwej reakcji wobec nieprzejednanego stanowiska rządu. M.in. należy rozpropagować list Rektora UJ prof. A. Koja, opublikowany w "Rzeczpospolitej" (17.07.98), w którym przestrzega, że jeśli przyszłoroczny budżet nie uwzględni potrzeb szkół wyższych, mogą one być zmuszone do drastycznych ograniczeń lub zawieszenia przyjęć na studia w 1999 r.

6. Współpraca zagraniczna Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność".

Po informacjach H. Witkowskiej i R. Mosakowskiego o współpracy zagranicznej KSN NSZZ "Solidarność" omawiano udział przedstawiciela KSN (H. Witkowska) w odbywających się w końcu września konferencjach El (Luksemburg) i UNESCO (Paryż), dotyczących istotnych problemów funkcjonowania, finansowania i rozwoju szkolnictwa wyższego. Ustalono również organizację

spotkania przedstawicieli kierownictwa KSN i GEW w listopadzie br. w Warszawie, w celu omówienia programu dalszej współpracy.

7. Nowy system oceny placówek naukowych.

W trakcie spotkania z kierownictwem KBN (pkt. 3) przedłożono opinię KSN JBR do projektu oceny jednostek naukowych i badawczo - rozwojowych przygotowanego przez KBN (wg wariantu z 8.07.98r.), opracowaną w oparciu o opinie i uwagi środowiska związkowego "S" placówek badawczo - rozwojowych. Uznano potrzebę dalszej dyskusji w KSN nad tym nowym systemem oceny KBN-owskiej.

8. Składki na rzecz Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność".

Skarbnik KSN NSZZ "Solidarność" B. Jakubowska informowała o zaległościach w płaceniu składek w przypadku znacznej części organizacji członkowskich KSN oraz o przypadkach nie płacenia ich w ogóle, uzasadnianych kosztami działalności związkowej na rzecz KSN. Uznano odprowadzanie składek za obowiązek wszystkich organizacji członkowskich KSN, przy refundacji poniesionych kosztów, w granicach określonych preliminarem KSN. Zalegający z płaceniem składek powinni je uregulować jak najszybciej, by zbyteczne było przypominanie o sankcjach regulaminowych.

9. Sprawa szkoleń i interwencji.

E. Krauze poinformował o szkoleniach przygotowywanych przez Komisję Interwencji związanych zwłaszcza ze zwolnieniami grupowymi i układami zbiorowymi pracy, o których informować będą **"Wiadomosci KSN"**. Szeroko rozumianą działalność szkoleniową uznano za bardzo istotny aspekt działalności KSN.

10. Redagowanie "Wiadomosci KSN"

Zdecydowano o utrzymaniu dotychczasowego zespołu redakcyjnego biuletynu (M. Wesołowska, J. Sobieszkański, K. Schmidt-Szałowski), o stałym zapraszaniu głównego Redaktora **"Wiadomosci KSN"** na posiedzenia Prezydium KSN NSZZ "Solidarność" oraz o potrzebie zwiększenia udziału członków Prezydium w przygotowywaniu bieżących informacji i komentarzy do biuletynu, związanych z różnymi zakresami działalności KSN.

11. Informacje i wolne wnioski.

Zdecydowano o opłaceniu fachowego opracowania ankiety płacowej KSN przez G. Maciejko, rozważano możliwość uzyskania środków finansowych (z KBN lub MEN) na organizację seminarium im. K. Bartla w 1999 r. oraz usprawnienie łączności z KSN, zwłaszcza poprzez e-mail.

Sekretarz Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ "Solidarność"
Albin Klementowski

Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ: "Solidarność"
Science and Education Employees' Secretariat of NSZZ "Solidarność"

ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk, Poland; tel.(48)(58)384413, fax(48)(58)384413

**Kongres Sekretariatu Nauki
i Oświaty w Sobieszewie w dn. 04.09.1998 r.**

W wyniku głosowania członkami Rady Sekretariatu zostali wybrani:

1. Jan Dominik Członkowski
2. Marek Gutkowski
3. Krzysztof Jędrzejczyk
4. Jan Kasiura
5. Tadeusz Kolenda
6. Jolanta Kornel
7. Ryszard Mosakowski
8. Ryszard Proksa
9. Krystyna Wasiluk
10. Beata Więclaw

W wyniku głosowania członkami Komisji Rewizyjnej zostali wybrani

1. Jerzy Frąckowiak
2. Wojciech Kotarba
3. Jędrzej Łucyk

PRZEWODNICZĄCY
Sekcji Krajowej Oświaty
NSZZ "Solidarność"
/-/ Stefan Kubowicz

SPRAWOZDANIE
Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność"
za okres kadencji 1995 - 1998

Okres minionej kadencji pogłębił zjawisko wyraźnego usamodzielniania się Krajowych Sekcji Nauki oraz Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność". W efekcie wspólnymi płaszczyznami działań dla Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" stały się prawie wyłącznie problemy płacowe i wielkości środków budżetowych przeznaczonych przez państwo na funkcjonowanie branż reprezentowanych w Sekretariacie. W tym sensie stało się mało praktyczne wspólne realizowanie zadań wynikających z uchwały programowej poprzedniego Kongresu, a rola Sekretariatu sprowadziła się do formalnego prezentowania stanowisk sekcji zrzeszonych w Sekretariacie na forum Komisji Krajowej i Krajowych Zjazdów Delegatów NSZZ "Solidarność" oraz parlamentu i Komisji Krajowej.

Wyjątkiem było energiczne przystąpienie przedstawicieli związkowych KSN i SKOiW do wspólnego tworzenia programu wyborczego Akcji Wyborczej Solidarność. Ofiarna praca bardzo wielu osób stała się źródłem dobrego programu, który z kolei stał się podstawą przygotowywanych przez MEN przemian w edukacji i nauce. Tę część wspólnego działania należy ocenić bardzo wysoko. Także, w wyniku tego wspólnego działania, wiele osób przeszło do pracy w administracji państwowej, a z pewnością jeszcze wiele przejdzie do pracy w samorządach terytorialnych. Należy przyjąć z satysfakcją fakt, że wieloletnia praca naszych sekcji przygotowała fachowców, którzy mogą skutecznie podjąć nowe wyzwania w służbie Ojczyźnie.

Wiele innych zadań, wynikających z uchwały programowej znalazło się w centrum uwagi bądź krajowej Sekcji Nauki, bądź Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania, dlatego decyzją Rady Sekretariatu Nauki i Oświaty integralną częścią tego sprawozdania są sprawozdania złożone na Walnych Zebraniach Delegatów KSN i SKOiW.

Warto jednak podkreślić jeden element działalności programowej prowadzonej przez KSN, tj. współpracę z międzynarodowym ruchem związkowym nauczycieli, bo efekty tej działalności służyły dobrze i SKOiW. Należy podkreślić, że zarówno praca Hanny Witkowskiej w światowej radzie wykonawczej EI, jak i Ryszarda Mosakowskiego w europejskiej radzie wykonawczej EI były oceniane jako bardzo profesjonalne.

Należy popierać i promować, także na przyszłość, udział naszych przedstawicieli w międzynarodowym ruchu związkowym.

Stan organizacyjny

1. Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" skupia w chwili obecnej:

- Krajową Sekcję Nauki NSZZ "Solidarność" - 30 451 członków,
- Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" - 58 490 członków,
- Krajową Sekcję Archiwów Państwowych,
- Krajową Sekcję Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki.

Zgodnie z kluczem wyborczym powyższe sekcje wybrały delegatów na obecny Kongres Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" oraz na kadencję 1998-2002:

- KSN-16 delegatów,
- SKOiW - 30 delegatów,
- KSAP
- KSKFSiT - 2 delegatów.

Trzeba w tym miejscu zwrócić uwagę, że liczba członków SNiO jest zaniziona przez brak formalnej przynależności niektórych organizacji zakładowych lub międzyzakładowych do macierzystych sekcji oraz brak realnych danych na temat ilości członków "Solidarności", którzy przeszli na emeryturę.

2. Skład ustępującej Rady Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność":

Stefan Kubowicz - przewodniczący

Bożena Pierzgańska - wiceprzewodnicząca

Janusz Sobieszkański - wiceprzewodniczący

Krystyna Wasiluk, Hanna Witkowska, Stanisław Flis, Jan Jastrzębski, Ryszard Mosakowski, Ryszard Proksa, Wojciech Książek (przeszedł być członkiem Rady w momencie objęcia funkcji wiceministra edukacji narodowej).

Realizacja uchwały programowej

Jak wcześniej zostało podkreślone wiele tez uchwały przejęły do realizacji poszczególne sekcje, niemniej jednak pewne wspólne działania należy rzetelnie i z wnioskami na przyszłość ocenić:

1. Zapewnienie dla oświaty i nauki odpowiednich odpisów w % PKB.

Mimo poparcia KZD i KK dla takich rozwiązań, a także mimo zapisu tego postulatu w programie wyborczym AWS, nie widać woli politycznej, by problem rozwiązać zgodnie z oczekiwaniem "Solidarności". Wydaje się, że wszystkie sekcje zrzeszone w Sekretariacie Nauki i Oświaty powinny przeprowadzić akcję uświadamiającą wśród parlamentarzystów, przynajmniej AWS, czym grozi wieloletnie utrzymywanie takiej sytuacji i oczekiwać od nich walki o zmianę podejścia do dziedzin cywilizacyjnych.

2. Podjęcie starań o reformę edukacji.

Może zostać wykonane, jeżeli i "Solidarność" i AWS dołożą wszelkich starań, by finansowanie nadążyło za przygotowanym i ogłoszonym przez MEN, na bazie programu AWS, harmonogramem głębokich przemian w dziedzinie edukacji.

3. Wyegzekwowanie waloryzacji płac za lata 1991-92.

W tej chwili pojawiła się realna szansa na realizację tego postulatu i to w wersji gotówkowej, czego bezskutecznie żądaliśmy od poprzedniego rządu koalicji SLD-PSL.

4. Stworzenie zaplecza ekspercko-prawnego dla działań Sekretariatu.

Udało się to załatwić, ale wyłącznie częściowo, w ramach poszczególnych sekcji. Droga do celu wydaje się bardzo daleka i to wyłącznie ze względów finansowych.

5. Kontynuowanie starań o wprowadzenie prorodzinnego i proedukacyjnego systemu podatkowego.

Postulat przeniesiony do programu wyborczego AWS i, jak z doniesień wynika, dość daleki od realizacji. Należy zwiększyć starania, by wysiłki zakończyły się sukcesem, co oznacza, że postulat winien być także aktualny w następnej kadencji.

6. Reforma struktury NSZZ "Solidarność".

Branże zrobiły wiele, by postulat ten przynajmniej zaczął być przez "Solidarność" analizowany, a jesteśmy chyba wciąż w punkcie wyjścia. Wydaje się, że bez zwiększenia liczby delegatów branżowych na KZD NSZZ "Solidarność" nie ruszymy z miejsca. A liczba delegatów nie zależy od władz Sekretariatu.

Najważniejsze wnioski do realizacji, które z pewnością winny znaleźć miejsce w programie działania na kadencję 1998-2002.

1. Uzdrowienie finansowania edukacji i nauki poprzez dobrze opracowane formy nacisku na decydentów (wystarczy dopilnowanie realizacji programu wyborczego AWS i decyzje kolejnych KZD).
2. Wywalczenie godnych płac dla pracowników edukacji i nauki, co zresztą staje się chronicznym postulatem Sekretariatu.
3. Dopilnowanie niezbędnych reform w naszych branżach z gwarancjami, że nie ucierpią na nich, rzetelnie wykonujący swoje obowiązki, pracownicy.
4. Podniesienie profesjonalizacji pracy naszych struktur, także poprzez zapewnienie im zaplecza prawnego-ekspertskiego i oferty doskonalących szkoleń.
5. Unowocześnienie przepływu informacji na miarę wyzwań XXI wieku.
6. Intensyfikacja związkowej współpracy międzynarodowej, zarówno w ramach Unii Europejskiej, jak i z bezpośrednimi sąsiadami, bo wydaje się, że problemy pracownicze i społeczne krajów Europy środkowo-wschodniej coraz mniej interesują ludzi z "zachodu" (także w obszarach działań związków zawodowych).

Wszystkim, klony ofiarnie pracowali na rzecz realizacji zadań Sekretariatu należą się ogromne podziękowania i słowa uznania. Wśród tych wszystkich są z pewnością władze Sekretariatu, władze sekcji wchodzących w skład Sekretariatu, członkowie edukacyjnego zespołu programowego AWS, członkowie zespołów ludzkich współpracujących stale i doraźnie z Sekretariatem.

Wielu zadań nie udało się wykonać tak, by przyniosły pełną satysfakcję działaczom i pracownikom, dla których dobra były podejmowane.

Niemniej należy publicznie stwierdzić: praca wielu członków naszego Sekretariatu fu jest coraz bardziej ceniona w Związku i w społeczeństwie, a to jest duży postęp w ciągu trzech ostatnich lat i z pewnością źródło zasłużonej osobistej satysfakcji.

Gdańsk, 4 września 1998 roku

Przewodniczący
Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność"
/-/ Stefan Kubowicz

PROTOKÓŁ

z czynności statutowych Komisji Rewizyjnej Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność"

Gdańsk, 21 sierpnia 1998 r.

Komisja Rewizyjna Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" działała w minionej kadencji w składzie:

1. Tadeusz Kolenda – przewodniczący
2. Alfred Kopeć - członek
3. Jędrzej Łucyk - członek

Członkowie Komisji Rewizyjnej Dwukrotnie uczestniczyli w zebraniach Rady Sekretariatu. W skład Rady Sekretariatu wchodziło 9 osób plus przewodniczący. Frekwencja w poszczególnych spotkaniach Rady Sekretariatu przedstawiona jest w załączniku Nr 1.

Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" tworzą:

- Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność",
- Krajowa Sekcja Nauki NSZZ "Solidarność",
- Sekcja Krajowa Pracowników Archiwów Państwowych NSZZ "Solidarność".

Komisja Rewizyjna zapoznała się z protokołami, uchwałami i stanowiskami Kongresu Sekretariatu oraz Rady Sekretariatu. Według dokumentacji przedstawionej Komisji Rewizyjnej, za okres od maja 1995 r. do sierpnia 1998 r., odbyło się 7 spotkań Rady Sekretariatu.

Z uchwały programowej III Kongresu Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" zrealizowano punkt dotyczący podjęcia starań w kierunku reformy edukacji, w tym:

- zorganizowano cykl konferencji programowych.

Część punktów uchwały programowej Kongresu znajduje się w trakcie realizacji, np. kontynuacja prac zespołu ds. 'płacowych, waloryzacja płac za lata 1991-1992. Część jest nadal aktualna, np. kontynuowanie starań o wprowadzenie prorodzinnego i proedukacyjnego systemu podatkowego. Nie zrealizowano punktów uchwały programowej dotyczącej raportu o stanie polskiej edukacji oraz punktu ws. opracowania projektu reformy struktury NSZZ "Solidarność" w celu dostosowania jej do wymogów nowoczesnego związku zawodowego.

Rada Sekretariatu podejmowała:

- uchwały w sprawie:
 - Funduszu Stypendialnego KRESY,
- stanowisko w sprawie:
 - działań związku ws. wyrównania za 1996 r. plac pracowników cywilnej sfery budżetowej.
- apel o współtworzenie programu AWS.
- decyzje w sprawach:
 - manifestacji 11.05.1996 r.,
 - finansowania kosztów telefonu,
 - zasad opłacania 1/2 etatu pracownika biurowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność",
 - opracowania regulaminu i uruchomienia funduszu świadczeń socjalnych dla pracowników Sekretariatu,
 - przeznaczenia dotacji dla Sekcji Krajowej Pracowników Archiwów Państwowych NSZZ "Solidarność",
 - przyjęcia terminu IV Kongresu i ustalenia klucza wyborczego.

Wszystkie wymienione wyżej uchwały i decyzje Rady Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" zostały zrealizowane.

Dokumentacja z posiedzeń Rady Sekretariatu prowadzona jest i przechowywana w sposób nie budzący zastrzeżeń.

Działalność finansowo-księgową

Działalność Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" finansowana jest ze środków Komisji Krajowej (2% składek członkowskich).

Po odjęciu kosztów funkcjonowania biura Sekretariatu (1/2 etatu pracownika biura, ZUS, telefon, materiały biurowe itp.) otrzymana z KK kwota przydzielona jest w proporcjach:

- 40% dla Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność",
- 60% dla Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność".

W minionej kadencji środki te wyniosły odpowiednio:

Rok 1996:

Dochody SNiO (2% składek członkowskich z KK)	156 442,00 PLN
Koszty prowadzenia SNiO	12 076,44
Pozostało do podziału	144 365,56
60% SKOiW	86 619,34
40% SNiO	57 746,22

Rok 1997

Dochody SNiO	133 091,00
Koszty prowadzenia SNiO	14 882,00
Pozostało do podziału	118 209,00
60% SKOiW	70 926,00
40% SNiO	47 283,00

Rok 1998 (do 30.06.)

Dochody SNiO	74 878,00
Koszty prowadzenia SNiO	9 618,75
Pozostało do podziału	65 259,25
60% SKOiW	39 155,55
40% SNiO	26 103,70

W okresie od 1 stycznia do 31 czerwca 1995 r. istniały inne zasady finansowania działalności Sekretariatu, tzn. koszty biura pokrywano ze środków Sekretariatu Nauki i Oświaty, wynagrodzenia pracowników pokrywała Komisja Krajowa.

Środki finansowe przekazywane dla KSN i SKOiW pozostają do dyspozycji tych Sekcji, a za prawidłowość ich wykorzystania odpowiedzialne są struktury tych Sekcji.

Zapisy księgowo prowadzone są w sposób syntetyczny i analityczny, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Sporządzany jest bilans (na 31 grudnia każdego roku) oraz rachunek zysków i strat. Raz do roku składa się zeznanie o wysokości osiągniętych dochodów (poniesionych strat) za rok podatkowy (CIT - 81), oraz sprawozdanie SOP z działalności związków zawodowych - na potrzeby GUS.

Raport kasowy Nr 6/98 za okres 01-30.06.1998 r.:

- stan kasy wynosi 1,32 zł,
- według wyciągu bankowego Nr 993 z dnia 30.06.1998 r. saldo końcowe wynosi 19093,79 zł.
Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" nie ma zobowiązań finansowych i nie posiada majątku trwałego.

Działalność administracyjna

Biuro SNiO NSZZ "Solidarność" prowadzi jeden pracownik zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem ustalonym zgodnie z zasadami obowiązującymi dla pracowników Komisji Krajowej. Korespondencja przychodząca i wychodząca jest rejestrowana. Dokumentacja spraw osobowych jest prowadzona w sposób prawidłowy.

Zalecenia Komisji Rewizyjnej poprzedniej kadencji dotyczące organizacji Sekretariatu zostały zrealizowane.

Uwagi Komisji Rewizyjnej dotyczące działalności Sekretariatu:

1. Komisja Rewizyjna winna być informowana o terminie i miejscu posiedzenia Rady Sekretariatu.
2. W minionej kadencji nie przestrzegano Regulaminu Sekretariatu w punkcie dotyczącym częstotliwości posiedzeń Rady Sekretariatu.
3. Komisja Rewizyjna uważa za celowe powołanie skarbnika Sekretariatu.
4. Zaleca się, aby przewodniczący Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność" posiadał pieczętę informującą o tej funkcji.
5. Z uwagi na fakt, że sekcje branżowe nie posiadają osobowości prawnej, zaleca się podjęcie działań mających na celu określenie zasad prowadzenia dokumentacji finansowo-księgowej przez Sekretariat.

Komisja Rewizyjna stawia wniosek o udzielenie absolutorium Radzie Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność".

Komisja Rewizyjna
Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność"
/-/Tadeusz Kolenda, /-/Alfred Kopeć, /-/Jędrzej Łucyk

STANOWISKO Rady Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" w sprawie rządowego projektu regulacji płac sfery budżetowej w 1999 roku

Rada Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" kategorycznie sprzeciwia się zamiarowi wprowadzenia zbyt niskich wskaźników waloryzacji płac w 1999 roku przedstawionych w Komisji Trójstronnej.

Proponowany przez stronę rządową wzrost płac o 2% powyżej planowanej inflacji pogorszy sytuację materialną pracowników oświaty i spowoduje dalszy spadek realnych płac w stosunku do płac sfery przemysłowej.

Zwiększenie zadań, wynikające z przygotowania i wprowadzenia w życie reformy oświaty, wymaga, naszym zdaniem, zwiększenia nakładów na wynagrodzenie pracowników oświaty.

Domagamy się przyjęcia zasady waloryzacji płac w sferze budżetowej w stopniu nie mniejszym niż prognozowany wzrost produktu krajowego brutto (PKB), to jest realnie w 1999 roku o 6,1% PKB.

Oczekujemy pełnej realizacji programu wyborczego AWS w zakresie oświaty, w tym opracowania programu dochodzenia średnich płac pracowników cywilnych sfery budżetowej do poziomu średniej płacy w sektorze przemysłowym.

Warszawa, 27 sierpnia 1998 r.

PRZEWODNICZĄCY
Sekcji Krajowej Oświaty NSZZ "Solidarność"
/-/ Stefan Kubowicz

X KRAJOWY ZJAZD NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

JASTRZĘBIE ZDRÓJ 24-26. 09. 1998 r.

X Krajowy Zjazd Delegatów obradujący w dniach 24 - 26.IX.1998 r. uchwalił kilka dokumentów dotyczących żywotnych problemów szkolnictwa wyższego i nauki. Najważniejsze to Stanowisko Nr 7 w/s. finansowania nauki i szkolnictwa wyższego oraz Uchwała Nr 11 w/s. reformy w oświacie, szkolnictwie wyższym i nauce. Ważnym dokumentem jest także Stanowisko Nr 6w/s "Kształtowania środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej".

Stanowisko Nr 7

X Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ "Solidarność"

ws. finansowania nauki i szkolnictwa wyższego

Spółeczeństwo oczekuje od wyższych uczelni kształtowania coraz większej liczby młodzieży. Dla realizacji tego celu konieczne są odpowiednie nakłady finansowe, które w założeniach budżetu państwa na rok 1999 są zdecydowanie za niskie, co grozi gwałtownym regresem w szkolnictwie wyższym.

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" zwraca się do parlamentarzystów Akcji Wyborczej Solidarność do podjęcia działań mających na celu:

- 1) nie dopuszczenie do obniżenia w przyszłorocznym budżecie nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe,
- 2) spowodowanie realizacji postulatu od dawna stawianego przez NSZZ "Solidarność", aby w kolejnych budżetach nakłady na naukę i szkolnictwo wyższe rosły w stopniu nie mniejszym niż wzrost PKB.

Spełnienie tych postulatów może zahamować niekorzystne zjawiska w polskiej nauce - ucieczkę wartościowej kadry, spadek poziomu kształcenia studentów i utratę prestiżu polskich uczelni na arenie międzynarodowej.

Uchwała Nr 11

X Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ "Solidarność"

ws. reform w oświacie, szkolnictwie wyższym i nauce

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" zaniepokojony poziomem skolaryzacji w Polsce, jednym z najniższych w Europie, zobowiązuje Komisję Krajową do pilnego zwrócenia się do Premiera RP w sprawie przeprowadzenia reform strukturalnych, administracyjnych i rozdziału środków finansowych w oświacie, szkolnictwie wyższym i nauce, a także zmian sposobu awansowania, podnoszenia kwalifikacji i rozwoju naukowego pracowników.

Jednocześnie delegaci X Krajowego Zjazdu dostrzegają potrzebę zwiększania nakładów finansowych na edukację i naukę. Utrzymywanie dotychczasowego stopnia finansowania tej ważnej dla rozwoju kraju dziedziny grozi zapaścią cywilizacyjną narodu.

Podjęcie tych działań jest szczególnie ważne u progu nowego tysiąclecia i naszego wejścia do Europy.

Stanowisko Nr 6
X Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ "Solidarność"
ws. kształtowania środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej

Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność" zwraca się do parlamentarzystów Klubu Parlamentarnego AWS o przyspieszenie prac nad zmianą ustawy z dnia 23.12.1994 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej tak, aby:

- 1) zerwać zależność pomiędzy wysokością środków przeznaczonych na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej, a wysokością środków na wynagrodzenia pracowników tzw. grup mnożnikowych (sędziowie, prokuratorzy, służby mundurowe, osoby zajmujące wysokie stanowiska państwowe, tzw. "R"),
- 2) określić sposób likwidacji dysproporcji między płacami pracowników sfery budżetowej i pracowników sektora przedsiębiorstw.

Zmiana tej ustawy powinna obejmować również pracowników, którzy od 1 stycznia 1999 roku staną się pracownikami struktur samorządowych.

To co się nie udało rok temu na IX Zjeździe "Solidarności" w Poznaniu zostało uchwalone z Jastrzębiu. Przypominamy sobie jak w Poznaniu starającemu się wprowadzić pod obrady i głosowanie, Januszowi Sobieszczańskiemu robiono kłopoty. Najpierw padały zarzuty co do treści projektu stanowiska, a później gdy skonsolidowano siły i dołączono postulaty oświaty zabrakło czasu na ich uchwalenie. Rysowało się wyraźne niezrozumienie delegatów zakładów produkcyjnych dla problemów nauki, szkolnictwa wyższego i oświaty. Nie wiem czy lipcowy szturm uczniów na wyższe uczelnie i tysiące młodych ludzi szukających możliwości nauki dotarły do świadomości delegatów myślę, że trochę tak. Poza tym projekty stanowisk były przygotowywane i bronione przez zdecydowanych delegatów reprezentujących różne ośrodki akademickie.

Dokumenty są, teraz KSN i Środowisko Akademickie powinno je umiejętnie wykorzystać. Należy je pokazywać w różnych środowiskach jako wolę najwyższej władzy NSZZ "Solidarność" Krajowego Zjazdu Delegatów.

Bardzo ważne są prace legislacyjne dotyczące sfery budżetowej. A tego właśnie dotyczy Stanowisko Nr 6, a w szczególności pkt.2. dotyczący likwidacji dysproporcji między płacami pracowników sfery budżetowej i pracowników sektora przedsiębiorstw. Dokumenty to nie zapisane tylko słowa, to postulaty do realizacji, a realizować je mają i adresaci (parlamentarzyści AWS, Rząd RP, Minister Edukacji, Minister Finansów) i wnioskodawcy czyli nasze Komisje Zakładowe (prezentacje senatom i władzom uczelni instytutów), delegaci na zebrania regionalne NSZZ "Solidarność", a przede wszystkim władze KSN.

Mam nadzieję, wspólny wysiłek zaowocuje utrzymaniem poziomu funkcjonowania uczelni i instytutów naukowo-badawczych.

/-/Józef Kaczor

=====

Józef Kaczor jest obecnie członkiem Rady KSN i delegatem na X Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność", na którym został wybrany ponownie członkiem Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność". W Regionie Środkowowschodnim NSZZ "Solidarność" pełni funkcje przewodniczącego Komisji Porozumiewawczej Lubelskiego Ośrodka Naukowego i wiceprzewodniczącego Komisji Zakładowej Uniwersytetu M.Curie-Skłodowskiej NSZZ "Solidarność".

(RED.)

Jerzy Żurak Przewodniczący

Informacja

w sprawie negocjacji prowadzonych przez przedstawicieli naszej komisji dotyczących wzrostu wynagrodzeń na 1999 r.

Przed i w trakcie prowadzenia negocjacji otrzymaliśmy od strony rządowej następujące dokumenty:

1. "Założenia do projektu budżetu państwa na 1999 r. - Ministerstwo finansów.
2. Informacji o przyjętych przez rząd wielkościach makroekonomicznych do opracowania projektu ustawy budżetowej na 1999 r. - pismo Ministra Pracy i Polityki Socjalnej do przewodniczącego KK z dnia 31.07.1998 r.
3. Przedłożenie propozycji prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia pracowników cywilnych państwowej sfery budżetowej w 1999r. oraz międzydziałowych relacji tego wynagrodzenia - pismo Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20.08.1998 r.

Z dokumentów tych wynika, że w budżecie państwa nakłady w roku 1999 na:

- szkolnictwo wyższe kształtować będą się na poziomie 4.789,6 mln zł co w porównaniu do przewidywanych wydatków w 1998r. w wysokości 4.241,3 zł stanowić będzie zwiększenie o 12,9 %. Realnie wzrastają więc o 4,1 %, gdy szacuje się, że realny wzrost PKB w 1999 r. w porównaniu z 1998 r. wyniesie 6,1%. W ramach tych środków planuje się dwukrotne zwiększenie środków na inwestycje, to znaczy 300 mln zł wobec 145,5 mln zł w 1998 r. Należy przypomnieć, iż w roku bieżącym środki te były bardzo ograniczone i wynosiły w kwotach rzeczywistych 85% środków przeznaczonych na ten cel w 1997 r. **Place** natomiast wzrastają jak płace wszystkich pracowników cywilnej państwowej sfery budżetowej czyli (średniorocznie) o 10,5 % w stosunku do 1998 r. W związku z tym nasze przeciętne wynagrodzenie w 1999 r. kształtować będzie się na poziomie 1.412,1 zł miesięcznie na jeden etat kalkulacyjny, w porównaniu do 1.277,9 zł w 1998 r. **Globalnie wydatki na szkolnictwo wyższe w 1999 r. w relacji do PKB wynoszą 0,79 % (w roku 1998 wskaźnik ten wynosi 0.84.%)**. Następuje więc dalsza degradacja. Paradoksalnie nakłady na szkolnictwo wyższe w założeniach do projektu budżetu państwa na rok 1999 znajdują się w dziale **"Wydatki na finansowanie zadań priorytetowych"!!!!**
- naukę kształtować będą się na poziomie 2.769,6 co w porównaniu do przewidywanych wydatków w 1998 r. w wysokości 2.405,5 stanowi 15,1 % wzrostu. Realnie wzrastają więc o 6,1 %, a więc w tempie odpowiadającym prognozowanemu przyrostowi PKB. Wydatki na naukę w 1999 r. w relacji do PKB stanowić będą 0,46 % czyli tyle samo co w roku bieżącym.

Do przedstawionych wyżej dokumentów odnieśliśmy się bardzo krytycznie, ponieważ całkowicie lekceważą wieloletnie nasze postulaty. Nie uwzględniają również wniosków Ministra Edukacji Narodowej, całego środowiska szkolnictwa i nauki jak również dezyderatów sejmu poprzedniej i obecnej kadencji. W kwestii płac stanowisko wypracowane podczas konsultacji z przedstawicielami sekretariatów innych działów cywilnej sfery budżetowej mówi o jak najszybszym zrównaniu naszych płac z płacami sektora przedsiębiorstw. Najlepsze możliwości w tej kwestii daje kształtowanie naszych płac z godnie z poselskim projektem ustawy "o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej". Projekt ten zakłada w popieranym przez nas wariantcie II "art. 5a.1. W latach 1999-2002 prognozowane przeciętne wynagrodzenie oraz wynagrodzenia osób, o których mowa w art. 3 ust. 2, będzie wzrastać realnie w stopniu nie mniejszym niż prognozowany przyrost produktu krajowego brutto." Zaletą tego projektu jest również zapewnienie gwarancji wzrostu wynagrodzenia w perspektywie najbliższych czterech lat. (Z przykrością należy stwierdzić, że na skutek całkowitej obstrukcji rządu jak również posłów Unii Wolności projekt ten do chwili obecnej nie uzyskał akceptacji.)

Biorąc powyższe pod uwagę przy deklarowanym przez rząd wzroście PKB realnie o 6,1% oraz zakładanej rocznej inflacji 8,5 % , zgodnie ze zgłoszonym projektem ustawy NSZZ "Solidarność" oczekiwała wzrostu płac o 15 %. Taki przyrost wynagrodzeń uważaliśmy za jak najbardziej realny ponieważ skutki finansowe w stosunku do propozycji rządowej wzrosłyby brutto o około 420 mln zł. co stanowiłoby tylko niecałe 0,2 % wzrostu PKB.

W celu przekonania przedstawicieli strony rządowej do naszych propozycji przeprowadziliśmy szereg rozmów w których z naszej strony uczestniczyli: Zbigniew Kruszyński, Ewa Tomaszewska. Julian Srebrny i Jerzy Żurak. Odbyły się następujące spotkania:

- 16.07. z ministrem pracy;
- 27.07 z ministrem edukacji - prezydium KSN,
- 28.07. z w-ce premierem L. Balcerowiczem oraz przedstawicielami MPiPS,
- 5.08. z wiceministrami finansów i pracy,
- 18.08. przedstawicieli cywilnej sfery budżetowej z min. Teresą Kamińską,
- 21.08. prezydium Komisji Trójstronnej z premierem J Buzkiem i w-ce premierem L. Balcerowiczem,
- 26-28.08 Plenarne posiedzenie Komisji Trójstronnej.

Należy podkreślić, że wszystkie spotkania odbyły się z naszej inicjatywy.

Brak woli ze strony rządu a szczególnie ze strony w-ce premiera L. Balcerowicza spowodował, że do konsensusu w ramach Komisji Trójstronnej nie doszło. Wielogodzinne bezprzedmiotowe dyskusje zmusiły nas do opuszczenia sali obrad. Nieprzejednane stanowisko rządu odbieramy również jako lekceważenie postulatów partnerów społecznych. Wyrazem tego jest załączony Komunikat NSZZ "Solidarność" na temat negocjacji w Komisji Trójstronnej w dniach 26-28 sierpnia 1998 r.

W trakcie obrad strona rządowa przedstawiła również swoją wersję projektu ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz założenia docelowych rozwiązań w zakresie kształtowania środków na wynagrodzenia pracowników państwowej sfery budżetowej. W materiałach tych zakłada się, że wskaźnik wzrostu wynagrodzenia w sferze budżetowej, ustalany co roku w ramach Komisji Trójstronnej będzie wyższy tylko od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, bez uwzględnienia przyrostu PKB jak to jest w projekcie poselskim. Przewiduje się również odstępianie od zasady określania wielkości etatów kalkulacyjnych w poszczególnych działach sfery budżetowej - czyli zamierza się zabrać związkom podstawowy oręż w kontrolowaniu kształtowania płac. Pomysły te spotkały się z totalną krytyką przedstawicieli wszystkich związków uczestniczących w negocjacjach.

Zaistniała sytuacja skłania nas do zastanowienia się nad odpowiednią formą reakcji w stosunku do nieprzejednanego stanowiska rządu. Naszym zdaniem w pierwszej kolejności proponujemy wykorzystać i odpowiednio rozpropagować list Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Aleksandra Koja opublikowanego w "Rzeczpospolitej" dnia 17.07.98, w którym przestrzega, że jeśli przyszłoroczny budżet nie uwzględni potrzeb szkół wyższych, mogą one być zmuszone do drastycznego ograniczenia lub zawieszenia przyjęć na studia w 1999 r.

W załączeniu omawiane dokumenty.

/-/ Jerzy Żurak

1.Uchwała Senatu Politechniki Gdańskiej nr 61/98/XVIII z 6 lipca 1998 r.

2.Uchwała Senatu Politechniki Gdańskiej nr

62/98/XVIII z 14 października 1998 r.

UCHWAŁA
SENATU POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ
nr 61/98/XVIII z 6 lipca 1998 r.

w sprawie: przygotowanego projektu budżetu państwa na 1999 rok

Środowisko akademickie jest bardzo zaniepokojone propozycjami założeń do budżetu państwa na rok 1999, dotyczącymi wysokości nakładów na szkolnictwo wyższe i naukę. Z informacji, które do nas docierają wynika, że planowany jest dalszy spadek finansowania, liczonego udziałem procentowym PKB, dziedzin tak ważnych dla rozwoju każdego kraju. W ciągu ostatnich lat dotacja na szkolnictwo wyższe zmniejszyła się w Polsce z 1,05%PKB w 1990 r. do 0,83% w 1998 r., a na naukę odpowiednio z 0,76% do 0,47%. **Są to najniższe wskaźniki w Europie** - kraje europejskie przeznaczają średnio 2% PKB na szkolnictwo wyższe. Równocześnie liczba studentów studiów dziennych w uczelniach publicznych wzrosła w ciągu tego okresu o ponad 60%, co w sumie spowodowało trzykrotne obniżenie realnej dotacji na jednego studenta. Tak drastyczne niedofinansowanie wywołało w polskim szkolnictwie wyższym kryzys, objawiający się obniżeniem poziomu i warunków studiowania, o czym mówi ubiegłoroczny raport NIK, a także gwałtownym spadkiem liczby nowo przyznawanych tytułów naukowych, odchodzeniem z uczelni kadry naukowo-dydaktycznej, dekapitalizacją majątku trwałego uczelni. Dalsze utrzymywanie takiej sytuacji spowoduje utratę szans naszych absolwentów na rynku pracy w zjednoczonej Europie i obsadzenie kierowniczych stanowisk w Polsce kadrą zagraniczną. Bez pomocy państwa ogromne dążenie młodzieży polskiej do uzyskania wyższego wykształcenia zostanie zmarnowane.

Głęboki kryzys dotknął także naukę polską. Widoczny jest spadek jej prestiżu, pozycji i osiągnięć na arenie międzynarodowej. Przeznaczenie 0,47%PKB na naukę nie zapewnia nawet utrzymania jej dotychczasowego poziomu, prowadzi nieuchronnie do regresu - kraje, którym zależy na rozwoju przeznaczają 2-3 %PKB na naukę. Bez postępu w nauce nie można nawet marzyć o postępie w innych dziedzinach, ponieważ zabraknie wysokokwalifikowanej kadry, zdolnej do wykorzystywania osiągnięć światowych.

Popieramy program reform proponowany przez Rząd RP. Nie może być on jednak realizowany zamiast lub kosztem rozwoju nauki, oświaty i edukacji na wyższym poziomie. Potrzeby nauki i szkolnictwa wyższego są nieporównywalnie niższe w stosunku do dopłat do nierentownych przedsiębiorstw i kosztów planowanej restrukturyzacji górnictwa oraz innych dziedzin gospodarki, a także reform ubezpieczeń społecznych, służby zdrowia, zmian administracyjnych Kraju, modernizacji armii. Co więc stoi na przeszkodzie w zwiększeniu dotacji na naukę i szkolnictwo wyższe w Polsce? Wiedz we współczesnym świecie jest najcenniejszym towarem. Kiedy ten fakt dotrze do powszechnej świadomości, a przede wszystkim do elit politycznych?

Zwracamy się z gorącym apelem do Rządu, Postów i Senatorów RP oraz przywódców partii politycznych **-jeszcze nie jest za późno na uratowanie polskiego szkolnictwa wyższego i nauki. Potrzebna jest jednak wola polityczna zarówno ze strony koalicji jak i opozycji.** Rosnące straty wywołane niedoinwestowaniem w tych dziedzinach odbijają się niekorzystnie na rozwoju Kraju i rzutować będą na życiowe szansę naszych dzieci, a także następnych pokoleń. Nadrobienie straconego czasu i odzyskanie niewykorzystanych możliwości będzie coraz trudniejsze. Uważamy, że jest to sprawa nie mniej ważna niż reforma administracyjna Kraju.

PRZEWODNICZĄCY SENATU PG
Rektor Politechniki Gdańskiej
/-/ prof. Aleksander KOŁODZIEJCZYK

UCHWAŁA
SENATU POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ
nr 62/98/XVIII z 14 października 1998 r.

w sprawie: apelu Komitetu Ratowania Nauki Polskiej do społeczeństwa

Senat Politechniki Gdańskiej na nadzwyczajnym posiedzeniu 14 października 1998 roku podjął uchwałę popierającą w pełni i jednomyślnie apel Komitetu Ratowania Nauki Polskiej do społeczeństwa.

Apel ten koresponduje ze stanowiskiem Senatu Politechniki Gdańskiej z dnia 6 lipca 1998 r. nr 61/98/XVIII i wyraża głębokie przekonanie, że dramatyczny głos w sprawie ratowania polskiej nauki i edukacji, adresowany bezpośrednio do społeczeństwa, wpłynie na decyzje władz II RP i zapobiegnie tragedii narodowej.

/-/ prof Aleksander KOŁODZIEJCZYK
Przewodniczący Senatu - Rektor PG

POSIEDZENIE STAŁEGO KOMITETU SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I BADAŃ NAUKOWYCH EIE

Luksemburg, 29 - 30 wrzesień 1998r

Sprawozdanie

Na posiedzeniu Komitetu omawiano następujące sprawy:

1) Informacje

- o rezolucji dotyczącej szkolnictwa wyższego przyjętej na Kongresie EI w Waszyngtonie (rezolucja w załączeniu)
- zmianie struktury EI - zlikwidowanie Komitetu Szkolnictwa Wyższego, a za to organizacja Światowej Konferencji Szkolnictwa Wyższego co dwa lata, następna odbędzie się we wrześniu 1998 w Dublinie.
- Światowej Konferencji Szkolnictwa Wyższego UNESCO w dniach 5 - 8 październik 1998 (osobne sprawozdanie)

2) Działalność EI w sferze szkolnictwa wyższego

- ankieta dotycząca finansowania szkolnictwa wyższego - podano dane z 1994 dla pewnych krajów, w czasie dyskusji postanowiono powołać grupę ekspertów do szczegółowego opracowania danych bardziej aktualnych dane w celu zaobserwowania trendów. Zwrócono uwagę na konieczność podkreślania we wszystkich instancjach i organizacjach (Unia Europejska, Bank Światowy, OECD itp.), że finansowanie szkolnictwa wyższego i badań naukowych powinno być w dziale inwestycje, a nie wydatki.
- ankieta na temat zatrudnienia okresowego - odpowiedziało niewiele organizacji członkowskich, ogólnie stwierdzono niebezpieczną tendencję zwiększania się zatrudniania pracowników na krótkotrwałe kontrakty czy też na półetatu;
- uznanie dyplomów i swobodny przepływ pracowników i studentów, przygotowano materiały dotyczące aspektów prawnych, a w czasie dyskusji zwrócono uwagę na konieczność opracowania przez UE wraz z związkami zawodowymi odpowiednich uregulowań dotyczących prawa pracy, świadczeń socjalnych itp.
- różnorodność w szkolnictwie wyższym - powinna być zachowana przy integracji .-poszczególne państwa muszą zachować specyfikę edukacji wyższej (tradycje narodowe) przy równoczesnym wprowadzaniu systemu modułowo kredytowego celem umożliwienia studentom studiów w różnych uczelniach w różnych krajach.

3) Działalność ETUCE w sferze szkolnictwa wyższego

- Baza danych dotycząca płac i warunków pracy w szkolnictwie wyższego -przygotowaniu.
- Programy SOCRATES, LEONARDO J TEMPUS partnerzy socjalni Unii Europejskiej w tym ETUCE przygotowują swoje stanowisko - organizacje członkowskie proszone są o komentarze.
- Działanie w Parlamencie Europejskim - przed wyborami związki działające w szkolnictwie wyższym powinny strącić się o wprowadzenie posłów rozumiejących te zagadnienia (będą głosowane ustalenia dotyczące programów współpracy), ETUCE przygotowuje manifest skierowany do Parlamentu Europejskiego dotyczący oczekiwań dla całej edukacji.
- Kontakty z Konferencją Rektorów Uniwersytetów Europejskich i organizacjami studencjami - przygotowanie wspólnego seminarium na temat uznawania dyplomów.
- 5 program ramowy - odbędzie się seminarium na ten temat, oraz zostanie przygotowane opracowanie.
- Jakość w szkolnictwie wyższym w sprawie oceny jakości instytucji szkolnictwa wyższego przygotowane jest stanowisko Uniwersytetu Europejskiego w którym będą zawarte zalecenia dla krajów członkowskich. Na wiosnę odbędzie się seminarium ETUCE poświęcone jakości.

H. Witkowska

Urlopy Pracownicze

Komisji Interwencji KSN napływają sygnały od pracowników instytucji i wyższych uczelni o tym, że pracodawcy wysyłają pracowników na zaległe urlopy wypoczynkowe bez uzgadniania z nimi terminów tych urlopów. Również nie jest na ogół uzgadniany plan urlopów bieżących. W związku z powyższym uznałem, że sprawa ta wymaga "prawnego wyjaśnienia".

Ogólnie regulacje kodeksowe dotyczą urlopów "bieżących". I tak w kodeksie pracy czytamy:

"Art. 161. Pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo."

Art. 162. Na wniosek pracownika urlop może być podzielony na części. Co najmniej jedna część urlopu powinna obejmować nie mniej niż 14 kolejnych dni kalendarzowych.

Art. 163. § 1. Urlopy powinny być udzielane zgodnie z planem urlopów. Plan urlopów ustala pracodawca, w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową, biorąc pod uwagę wnioski pracowników i konieczność zapewnienia normalnego toku pracy.

§ 2. Plan urlopów podaje się do wiadomości pracowników w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

Przytoczone przepisy nakładają na pracodawcę określone obowiązki związane z bieżącymi urloпами pracowniczymi:

- obowiązek udzielenia urlopu w roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo
- obowiązek **uzgodnienia ze związkami zawodowymi planu urlopów uwzględniając w miarę możliwości wnioski pracowników**,
- obowiązek powiadomienia pracowników o proponowanym terminie urlopu.

Pracownik nie staje się przez to "niewolnikiem" tego planu, gdyż:

"Art. 164. § 1. Przesunięcie terminu urlopu może nastąpić na wniosek pracownika umotywowany ważnymi przyczynami.

Art. 165. Jeżeli pracownik nie może rozpocząć urlopu w ustalonym terminie z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy, a w szczególności z powodu:

- 1) czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby,
- 2) odosobnienia w związku z chorobą zakaźną,

3) powołania na ćwiczenia wojskowe albo na przeszkolenie wojskowe na czas do 3 miesięcy,

4) urlopu macierzyńskiego, pracodawca jest obowiązany przesunąć urlop na termin późniejszy."

Art. 164 k.p. daje możliwość pracownikowi wykorzystania urlopu w innym, niż planowanym terminie. Taką ważną przyczyną może być np. fakt wykupienia wczasów w innym terminie; opieka nad dzieckiem w czasie ferii itd..

Art. 165 nakłada na pracodawcę obowiązek przesunięcia urlopu na inny termin z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy pracownika a w szczególności z przyczyn wymienionych w tym przepisie. Odmowa przesunięcia urlopu pracownikowi może zostać poddana ocenie art. 8 k.p.:

"Nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony".

Działanie takie nazywa się nadużyciem prawa.

Regulacje zawarte w cytowanych przepisach dotyczą urlopów bieżących. Sprawa urlopów zaległych regulowana jest zgodnie z przepisem art. 173 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, póź. 14) w §5: "W okolicznościach uzasadniających przesunięcie urlopu na inny termin niż określony w planie urlopów pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi nie wykorzystanego urlopu w terminie z nim uzgodnionym".

Przepis ten wyraźnie stwierdza **konieczność uzgodnienia przez pracodawcę z pracownikiem terminu wykorzystania zaległego urlopu**. Pracownik winien wykorzystać ten urlop w ciągu trzech lat Uczę od pierwotnego planowanego terminu udzielenia urlopu. Po trzech latach pracownik może stracić prawo do tego urlopu na podstawie art. 291. § 1. k.p.: Roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Przewodniczący Komisji Interwencji KSN
Edward Krauze

Zgodnie z danymi uzyskanymi z KBN podajemy informacje o zmianach jakie nastąpiły w interpretacji bezzwrotnej pomocy zagranicznej

1. Zgodnie z pismami Podsekretarza Stanu w Komitecie Integracji Europejskiej oraz Dyrektora Departamentu Podatków Pośrednich Ministerstwa Finansów środki programu Copernicus zostały zaliczone do funduszy pomocy bezzwrotnej dla Polski. Zmiana dotychczasowego stanowiska Ministerstwa Finansów umożliwia instytucjom realizującym projekty w ramach programu Copernicus stosowanie przepisów wspomnianego rozporządzenia. Pragniemy także poinformować, że program Inco-Copernicus zostaje zakończony z dniem 31 grudnia 1998 r.

2. Beneficjenci ze środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej mogą korzystać:

1. ze zwrotu naliczonego podatku VAT

Podstawa prawna - Rozporządzenie Ministra Finansów z 15 grudnia 1997 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 156, poz. 1024).

- Rozdział 11 określa zasady zwrotu podatku podatnikom dokonującym zakupu towarów i usług, finansowanych ze środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej.
- Par. 27.1. precyzuje warunki zwrotu podatku VAT, przy czym w pkt. 5 mowa jest o konieczności posiadania przez podmiot ubiegający się o zwrot naliczonego podatku VAT zaświadczenia, które wystawiane jest przez Departament Pomocy Zagranicznej, Funduszy i Programów Wspólnotowych Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej.

2. z zastosowania stawki 0 % VAT na usługi

Podstawa prawna - Rozporządzenie Ministra Finansów z 15 grudnia 1997 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 156, poz. 1024). Dotyczy zarejestrowanych przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej umów o świadczenie usług finansowych z bezzwrotnej pomocy zagranicznej, uprawniającej do zastosowania 0 % stawki VAT.

3. z możliwości zwolnienia z podatku dochodowego wszelkich dochodów osób fizycznych opłacanych w ramach pomocy zagranicznej.

Podstawa prawna - Ustawa z 21 listopada 1996 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 137, poz. 638) art. 21, ust. 1, pkt 46.

4. z możliwości zwolnienia z podatku dochodowego i odsetek od dochodów lub środków osób prawnych.

Podstawa prawna - Ustawa z 21 listopada 1996 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. Nr 137, poz. 639) art. 17, ust. 1, pkt 23. (Wszelkie wątpliwości dotyczące podatku od osób fizycznych oraz prawnych wyjaśniane są przez Departament Podatków Bezpośrednich i Opłat Ministerstwa Finansów).

5. zwolnienia z opłat celnych towarów przywożonych do Polski w ramach bezzwrotnej pomocy zagranicznej.

Podstawa prawna - Kodeks Celny - ustawa z 9 stycznia 1997 r. art. 190, par. 1, pkt 11.

3. Powyżej wskazane przepisy regulują kwestie związane z bezzwrotną pomocą zagraniczną. Są one stosowane do wszystkich programów w ramach Phare, jak również programów pomocy bilateralnej.

4. Szczegóły dotyczące wyżej wymienionych rozporządzeń znajdują się w dokumentach*

- List Podsekretarza Stanu w urzędzie Komitetu Badań Naukowych z 4 sierpnia 1998 roku.
- List Dyrektora Departamentu Podatków Pośrednich Ministerstwa Finansów do Departamentu Pomocy Zagranicznej Funduszy i Programów Wspólnotowych urzędu Komitetu Integracji Europejskiej z 24 lipca 1998 roku.
- Informacja uKIE na temat ułatwień podatkowych dla środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej.
- Wzór wniosku o rejestrację umowy o świadczenie usług nabywanych ze środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej.
- List Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Finansów do Dyrektorów Izb Skarbowych .

(M.W.)

-
- Kopie w/w dokumentów można otrzymać w KBN lub w Biurze KSN

O PEWNEJ MAŁO ZNANEJ AKCJI PANI PROFESOR ALICJI DORABIALSKIEJ (1897-1975)

Obok recenzji wznowionej książki prof. Dorabialskiej “Jeszcze Jedno Życie” (“Orbital” 3/98, str.194) warto przypomnieć mało znane jej dzieło, nad którym musimy się zadumać na warszawskim Cmentarzu Powązkowskim. Jak wiemy z jej książki, naukowcy wokół prof. Świętosławskiego poświęcali honoraria na cele, które z regularnych źródeł nie mogły być finansowane. Honorarium za omówioną książkę, otrzymane od Pax'u, prof. Dorabialska przeznaczyła na ufundowanie tablicy ku pamięci tych chemików, którzy zginęli na Wschodzie. Ze zrozumiałych względów organizowała wszystko bez rozgłosu, bo w tamtych czasach manifestacyjne odsłonięcie pomnika byłoby przez gorliwych czcicieli ZSRR uznane za obrazę wielkiego Brata, a Katyń, jeżeli był wymieniany to jako jeszcze jedna zbrodnia niemiecka, ściśle w orwellowskim stylu.

Byłem od czasu do czasu “kontaktem warszawskim” prof. Dorabialskiej, która w końcowym okresie swojej działalności zamieszkała u brata w Warszawie. Byłem zaproszony na skromne, żeby nie powiedzieć konspiracyjne odsłonięcie pomnika. Rozważaliśmy wykonanie zdjęcia fotograficznego zgromadzonych, jako że lubię fotografować, ale trzeba było od tego zamiaru odstąpić, a zdjęcie ukrytą kamerą byłoby źle rozumiane (a swoją drogą może znalazłoby się coś w archiwach SB? -przy podobnych okazjach, np. wychodzeniu z Ambasady USA poprawiałem krawat żeby wychodzić przyzwoicie).

Miejsce na pomnik udało się profesor Dorabialskiej znaleźć w dość starej części Powązek, w kwaterze 62, tuż przy kamieniu narożnym (TV Brama). Czytamy:

OTO MOGIŁA CHEMIKÓW, KTÓRYCH PROCHY W LATACH 1939-1945 ROZSIANE PRZEZ WROGA NIE ZNALAZŁY MIEJSCA W POLSKIEJ CISZY CMENTARNEJ,

Ś†P.

- tu następuje lista 25 nazwisk ze stopniami i tytułami naukowymi od inżynierów do profesorów-

1 WIELU INNYCH - CZĘŚĆ ICH PAMIĘCI

Nie mogła prof. Dorabialska napisać *expresis verbis*, o którego to wroga chodziło. Sporządzenie nawet tej jakże częściowej listy zabrało jej dużo wysiłku. Każde nazwisko, to wielka tragedia i ogromna strata dla chemii polskiej. By nie przedłużać tej notatki wymienię tylko dwa: doc. dr Romualda Spsychalskiego, którego prof. Antoni Gałęcki (1982-1962) widział swoim następcą na Katedrze Chemii Fizycznej, oraz doc. dr Jana Wiertelaka, który na stałe przyjechał z USA do Polski w celu objęcia Katedry Technologii Chemicznej Uniwersytetu Poznańskiego;

po to by zginąć w Katyniu. O każdym z wymienionych na pomniku chemików można by napisać biogram, który pokazałby tragedię zetknięcia się z wschodnim sąsiadem, nie darzącym nas sympatią. Wiele z losów pozostało niewyjaśnionych. Opowiadała mi prof. Dorabialska o przypadku pewnego profesora, którego zamordowano po całkowitym wyeksploatowaniu jego wiedzy. Nie chciała by wtedy ujawniać to nazwisko - i ja tego teraz nie czynię, ale mam nadzieję, że dzieło prof. Dorabialskiej będzie kontynuowane przez historyków chemii polskiej. Wspomniany konkretny przypadek dotyczy Lwowa i być może pamiętany jest we Wrocławiu. Był to przypadek nietypowy. Większość zgładzonych to automatyczna zemsta za przegraną Bitwę Warszawską, bez analizy osobowej. Wystarczyła przynależność do inteligencji polskiej.

Na razie zachęcam do zainteresowania się losami wojennymi chemików polskich na Wschodzie i publikowaniem tego, co jeszcze pozostało w pamięci, a może nawet i w dokumentach. Najbliższe Święto Zmarłych niech będzie okazją do zadumy nad opisanym pomnikiem, co na pewno byłoby miłe śp. Alicji Dorabialskiej.

/-/ Z.P. Zagórski (IChTj, Warszawa)

SPRAWOZDANIE Z XVII POSIEDZENIA PLENARNEGO

RADY GŁÓWNEJ SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

22.10.1998 R.

1. Uroczyste pożegnano odchodzącego na emeryturę Dyrektora Biura RGSzW Pana S. Nawrockiego, wielce zasłużonego dla szkolnictwa wyższego. Nowym dyrektorem Biura została Pani Halina Grabiec-Polakiewicz.

2. Minister J. Zdrada odznaczył Krzyżem Oficerskim OOP prof. A. Hałasa przewodniczącego Komisji Rozwoju RG, w uznaniu za wybitny wkład w pracę Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

3. Przedstawiono szczegółowe informacje o działalności Prezydium RG w okresie wakacyjnym.

4. W krótkim wystąpieniu przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej przy RG prof. Marek Bojarski, zwrócił uwagę, że dawniej w okresie kadencji zwykle było tylko kilka spraw "o charakterze honorowym", obecnie jest ich coraz więcej i o znaczeniu większym cięższe - plagiaty, malwersacje finansowe, niesumienne rozliczanie się z funduszy na badanie naukowe. Komisje Dyscyplinarne w uczelniach na ogół nie są dobrze przygotowane do prowadzenia tego typu spraw. Powinny odbyć się odpowiednie przeszkolenia, a w nowych wyborach należy starannie dobierać członków Komisji Dyscyplinarych, spośród osób lepiej przygotowanych do nowych zadań. W tej sprawie RG przygotowuje stanowisko i zapozna z nim rektorów szkół wyższych.

5. Rekomendowano 7 nowych członków do składu Akademickiej Komisji Akredytacyjnej Wyższego Szkolnictwa Zawodowego.

6. Wysłuchano informacji o pracach nad stanowiskiem RG w sprawie etyki badań naukowych, opracowania przygotowywanego na prośbę KBN.

7. Przyjęto uchwałę RG zmieniającą uchwałę z dnia 28 listopada 1991 r. w sprawie określenia warunków, jakim powinna odpowiadać uczelnia, aby utworzyć i prowadzić kierunek studiów. Zmiany warunków dotyczą kierunku filologia (z wyjątkiem filologii polskiej). Jako profile dyplomowania rozumie się tu wszystkie studia w zakresie poszczególnych języków obcych.

8. W głosowaniu tajnym wybrano dr hab. Krystynę Zatoń nowym członkiem Sekcji Uczelni Wychowania Fizycznego RG (z AWF Wrocław).

9. RG pozytywnie zaopiniowała projekt ustawy o zmianie nazwy WSP im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na Akademię Pedagogiczną im. KEN w Krakowie.

10. Negatywnie zaopiniowano poselski projekt ustawy zmieniającej ustawę o wyższych szkołach zawodowych, w związku z propozycją zmniejszającą ilość godzin dydaktycznych na studiach wieczorowych i zaocznych w stosunku do studiów dziennych prowadzonych w tego typu szkołach wyższych.

11. Przyjęto opinię w sprawie wykazu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i leczniczych środków technicznych oraz wysokości udziału ubezpieczonego w cenie ich nabycia; w sprawie utworzenia Regionalnych Kas Chorych i ich oddziałów, określenia ich siedzib oraz obszaru działania; w sprawie wykazu podstawowych świadczeń stomatologicznych oraz podstawowych materiałów stomatologicznych.

12. Przyjęto uchwałę RW w sprawie projektu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdzie wyrażono sprzeciw do ust. 2 i 4 art. 102 umożliwiającej

go zawieszenie prawa do emerytury w razie osiągnięcia przychodów ze źródeł takich jak incydentalnie zawierane umowy o dzieło lub zlecenie nie stanowiące stałego źródła dochodu. Proponowane ograniczenie uderza szczególnie w ludzi nauki, twórców, specjalistów publikujących w prasie fachowej, opracowujących recenzje, opinie, ekspertyzy, w tym dla sądów.

13.Zaopiniowano projekt minimalnych wymagań programowych dla studiów magisterskich na kierunku - geologia.

14.Rada Główna SzW pozytywnie zaopiniowała wnioski o utworzenie szkół niepaństwowych: Górnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości w Chorzowie, Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Bydgoszczy (negatywnie kierunek - zarządzanie organizacją), Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Siedlcach, Lubelskiej Szkoły Biznesu w Lublinie, Wyższej Szkoły Fizjoterapii we Wrocławiu, Wyższej Pomorskiej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa w Bydgoszczy (pozytywnie kierunek - zarządzanie i polityka turystyczna, negatywnie dla pozostałych proponowanych kierunków nauczania). Negatywnie zaopiniowano wnioski o utworzenie Białogardzkiej Wyższej Szkoły Biznesu w Warszawie, Prywatnej Wyższej Szkoły Językowo-Ekonomicznej.

Pozytywnie zaopiniowano wniosek Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach o zmianę nazwy wydziału na Wydział Mechanotroniki i Budowy Maszyn oraz na zmianę nazwy wydziałów w WSP w Zielonej Górze, w związku ze zmianą struktury wydziałów.

Pozytywnie zaopiniowano wniosek Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku o utworzenie nowego kierunku - ekonometria i informatyka. Negatywnie rozpatrzono wnioski o nowe kierunki studiów - Wyższej Szkoły Języków Obcych i ekonomii w Częstochowie o utworzeniu kierunku - ochrona środowiska; Szkoły Wyższej im.P.Włodkowica w Płocku o utworzeniu kierunku - filologia (język niemiecki); Wyższej Szkoły Administracji w Bielsku Białej - filologia polska oraz historia, a także o zmianę nazwy na Wyższa Szkoła Administracji i Nauk Humanistycznych; Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości w Warszawie o utworzenie wydziałów zamiejscowych w Chełmie i Elblągu, na kierunku zarządzanie i marketing.

15. Zaopiniowano wnioski jednostek organizacyjnych szkół wyższych o przyznanie uprawnień do nadawania stopni naukowych: Wydział Farmacji Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach w zakresie biologii medycznej: pozytywnie dr, negatywnie dr hab.; Instytut Filozoficzno-Historyczny WSP w Częstochowie: pozytywnie dr; Wydział Humanistyczny WSP w Kielcach w zakresie językoznawstwa: pozytywnie dr; Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK w Toruniu w zakresie nauki o zarządzaniu: pozytywnie dr; Kolegium Zarządzania i Finansów SGH w Warszawie w zakresie nauki o zarządzaniu: pozytywnie dr, negatywnie dr hab.; Wydział Pedagogiczny WSP w Olsztynie w zakresie pedagogiki: pozytywnie dr; Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki Politechniki Lubelskiej w zakresie nauki o zarządzaniu: negatywnie dr; Międzyuczelniany kierunek Biotechnologii Politechniki Gdańskiej i Uniwersytetu Gdańskiego w zakresie biotechnologii: pozytywnie dr

16.Przyjęto stanowisko RG o potrzebie kontynuowania prac z udziałem ekspertów obu stron, którzy pomogliby usunąć wątpliwości co do uznania równoważności kwalifikacji "docenta" uzyskanego w Republice Słowackiej oraz Republice Czeskiej ze stopniem naukowym doktora habilitowanego nadawanym w Rzeczypospolitej Polskiej.

17.Przyjęto do wiadomości decyzję MEN o zlikwidowaniu Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Nisku. Przy okazji chciałbym zwrócić uwagę, że coraz więcej czasu Rada Główna poświęca różnego typu wnioskom i problemom wyższych szkół niepaństwowych.

Prof. dr hab. Andrzej Grzywacz
Członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego
Profesor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

RZECZPOSPOLITA PLUS MINUS

Niemcy i wojenne straty kultury polskiej: Mama pamięć historyczna i kiepska znajomość prawa

Oddać każdemu, co mu się należy

Jan Pruszyński

I chciałbym, i boję się

Te słowa przedwojennego przeboju doskonale pasują do polityki kulturalnej PRL-u. Jedyną cechującą ją konsekwencją dotyczyła zgodności kultury z założeniami ideologicznymi — co zresztą odbiło się negatywnie na powojennych losach zabytków polskich. Ukrywanie faktu posiadania części Biblioteki Pruskiej wynikało z dyrektywy politycznej, choć doprawdy nie wiadomo kto, kiedy i po co ją wydał. Uchylenie rąbka tajemnicy nastąpiło, gdy w geście przyjaźni peerelowsko-enerdowskiej tow. Erich Honecker otrzymał w prezencie od tow. Edwarda Gierka cenne manuskrypty muzyczne. Odtąd Niemcy ponawiali próby odzyskania zbiorów, będących częścią ich dziedzictwa kulturalnego i równie niewątpliwą własnością polską. Używali do tego celu arsenału środków — od nacisków dyplomatycznych, przez obietnice finansowego wyrównania wartości w formie pomocy instytucjom kulturalnym i naukowym Polski, aż po argumentację, że w istocie jesteśmy nie tyle właścicielami, co przywłaszczycielami księgozbioru.

Profesorowie Krzysztof Skubiszewski i Marian Wojciechowski w ekspertyzie, dotyczącej własności Biblioteki Pruskiej, napisali: “Twierdzenie kiedykolwiek, że prawowitym właścicielem wspomnianych tu zbiorów jest kto inny niż Państwo Polskie, lub polskie instytucje, nie odpowiada rzeczywistości stanowi prawnemu i jest niezgodne z prawem, zaś w odniesieniu do wspomnianych zbiorów jest przekreśleniem zobowiązań moralnych Niemiec wobec Polski z tytułu zagrożenia substancji narodu polskiego i systematycznego niszczenia jego dóbr kulturalnych podczas II wojny światowej. Jest też oczywiste, iż właściwe władze Rzeczypospolitej Polskiej mogą uznać za politycznie uzasadnione przekazanie dzieł sztuki krajom, których dziedzictwo kulturalne one stanowią.

Obecnie strona polska zachowuje się jak dziewczę z przedwojennej piosenki. Wypowiedzi polityków dowodzą części ich niekompetencji w sprawach likwidacji skutków wojny w dziedzinie kultury, niż posiadania koncepcji rozwiązania spraw odszkodowań. Propozycje “gestu” przekazania zbiorów berlińskich w zamian za rzekome propozycje niemieckie “budowy jakiegoś obiektu o przeznaczeniu naukowym lub kulturalnym” są nie tylko niezbyt sensowne, ale przede wszystkim niezgodne z polską racją stanu. Obawy wywierania presji przez polityków niemieckich nie rokują rychłego przełamania impasu w sprawie biblioteki, chyba że któryś z decydentów dostrzeże w jej przekazaniu interes polityczny. Wiązanie tej sprawy z jakościowo odmiennymi problemami zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie jest bezpodstawne.

Kto komu winien

Erika Steinbach kwestionuje polskie prawa i tytuły własności. Przypomnijmy, że ogół majątku nieruchomego i ruchomego, jak księgozbiorów, dzieł sztuki i rzemiosła artystyczne Śląska, Pomorza Zachodniego i Prus Wschodnich, nabyła Polska z mocy postanowień konferencji szefów rządów trzech mocarstw sojuszników, podjętych w Poczdamie w dniach 17 lipca - 2 sierpnia 1945 roku. Dekret z 8 marca 1946 roku o majątkach opuszczo-

nych i poniemieckich był ich logiczną konsekwencją. Wszystkie, znajdujące się na wymienionych ziemiach składniki mienia, będącego dotąd własnością Rzeszy Niemieckiej, niemieckich osób prawnych i fizycznych, niezależnie od tego, czy były one trwałe związane z tymi ziemiami, czy też zdeponowane przez władze niemieckie lub przemieszczone w trakcie odwrotu, stały się prawną własnością Skarbu Państwa i związków samorządu terytorialnego.

Ponownie zacytujmy opinię profesorów Skubiszewskiego i Wojciechowskiego: “Domaganie się i dochodzenie zwrotu dzieł przez instytucje publiczne i osoby prywatne z Republiki Federalnej Niemiec jest bezzasadne. Może to również stanowić niebezpieczny precedens, gdyby w przyszłości, byli właściciele dzieł sztuki, których dalszy los nie jest znany, domagali się materialnego odszkodowania za poniesione straty”. Ekspertyza nosi datę 8 kwietnia 1987 roku i jest czymś więcej niż naukowym komentarzem. Jest proocetwem, bo w ostatnim czasie do Pełnomocnika Rządu do Spraw Polskiego Dziedzictwa Kulturalnego kierowane są coraz liczniejsze listy obywateli Republiki Federalnej Niemiec, zgłaszających roszczenia do fizycznie istniejących obiektów sztuki, pozostawionych przez nich, lub przez osoby, po których dziedziczą, na ziemiach Śląska, Pomorza Zachodniego oraz b. Prus Wschodnich. Piszą oni, że są “zainteresowani odzyskaniem swojej własności”, powołują się na nie wygasające prawa depozytariusza do przedmiotu depozytu w zbiorach muzealnych itp.

Pani Steinbach żąda kategorycznie odszkodowań. Warto zatem przypomnieć, że niepełne oszacowania, dokonane przez Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium RM, opiewały na około 2 biliony 584 miliardów złotych przedwojennych, strat budowlane zaś obliczono na około 9 526 000 000 złotych przedwojennych. Bezpośrednie zniszczenie dóbr określono sumą 62 mld zł, tj. w przybliżeniu trzykrotną sumą dochodu narodowego z 1938 roku. Co do zniszczeń architektury zabytkowej, wyszczególnionej w rejestrach, wyniosły one średnio 43 procent. Kubatura zniszczonej architektury zabytkowej wyniosła 45 300 000 m sześć., a jej wartość szacunkowa 4 009 064 475 zł. Do tego należy dodać sumę 102 240 669 zł strat w budynkach muzealnych i teatralnych. Z zabytkowych 887 budowli historycznych Warszawy ocalały zaledwie 64. Były to jedynie zabytki ujawnione w przedwojennym rejestrze. Rzeczoznawcy, dokonujący szacunku wartości obiektów klasy Zamku Królewskiego w Warszawie, katedry św. Jana, Pałacu Brühla, Pałacu Saskiego czy Łazienkowskiego pałacyku Na Wodzie, używali dla nich określenia: “nie mający ceny”. Przy sumowaniu cyfr dawało to skutek przeciwny do zamierzonego. W ten sposób “bezcenny” stawało się synonimem “bezwartościowego” - co powodowało istotne i bezzasadne obniżenie wysokości strat, o co najmniej 25 proc. Na sumę 446 473 750 złotych oceniono straty w dziełach sztuki i kolekcjach muzealnych 123 442 320 zł to straty zbiorów muzycznych. Wysokość szkód w zasobie bibliotecznym ocenia się na 310 milionów złotych. Kwoty te są mocno zaniżone, gdyż w momencie ich obliczania nie znano jeszcze wszyst-

kich szkód. Praktycznie niemożliwe jest określenie strat kulturalnych, wynikających ze zniszczenia lub wywiezienia zbiorów kościelnych i zabytków znajdujących się w rękach prywatnych, jeżeli nie były one wystawiane publicznie w okresie przedwojennym. Skarby muzeów lwowskich, szczególnie dawnego Muzeum Historycznego i Muzeum Przemysłu Artystycznego, stały się przedmiotem rabunku dokonanego przez niemieckich urzędników cywilnych i wojskowych po inwazji na ZSRR. Przedmiotem ich zainteresowania były zwłaszcza broń, zegary, wyroby korpusowe, gobeliny, miniatury i monety oraz dzieła malarstwa europejskiego. W ten sposób przepadły liczne twory zachodnioeuropejskiego rzemiosła artystycznego, zakupione znacznym wysiłkiem przed wojną. Sam *sonderbeauftragte Mühlmann* skonfiskował ośobiście kolekcję 25 rysunków Albrechta Dürera, należąca do zbiorów Muzeum Lubomirskich. Kulisy grabieży odsłonił w części dopiero proces Mentena.

Osoby, żądające od Polski odszkodowań, zechcą łaskawie przeliczyć złote według przedwojennego parytetu dolara wynoszącego 5,24 zł, pomnożyć uzyskaną kwotę przez współczynnik inflacji i zastanowić się nad kwestią, kto, komu i ile jest winien.

Wmawiać, jak w Niemca chorobę...

To przysłowie dziwnie pasuje do sytuacji, w której z ofiar robi się sprawców nie popełnionych przez nich czynów i - wbrew wszelkim normom cywilizacji - każe się im dowodzić niewinności.

Największym, a może podstawowym problemem jest zatarcie w świadomości społeczeństwa niemieckiego nie tyle wysokości szkód, ale samego ich faktu. Pokolenie Niemców, pamiętające II wojnę, gotowe było uznać odpowiedzialność, więcej nawet - zbiorową winę za zbrodnie hitlerowskie. Ich następcy są znacznie mniej skłonni do podejmowania zobowiązań, szczególnie finansowych. W-wyniku powikłań i manipulacji politycznych, uważają, że utrata wschodnich obszarów III Rzeszy, zniszczenia spowodowane bombardowaniami alianckimi i szkody w ich zasobie kulturalnym czynią bezprzedmiotowymi dalsze rozważania problemu ich odpowiedzialności - a może nawet powodują odpowiedzialność Polaków?

Z traktatu między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, podpisanego w Bonn dnia 17 czerwca 1991 roku, wynika, iż “umawiające się Strony będą współpracować i realizować (...) wspólne inicjatywy w duchu porozumienia i pojednania”. Wojownicze wypowiedzi, płynące z Niemiec, są zatem sprzeczne z duchem i literą traktatu, zaś żądania “oddania” zbiorów Pruskiej Biblioteki Państwowej winny być poprzedzone próbą naprawy szkód materialnych i krywd moralnych, przyczynionych kulturze narodu polskiego niemieckimi działaniami o skutkach widocznych po dziś dzień.

JAN PRUSZYŃSKI

*1) Prof. dr hab. Jan Pruszyński pracuje w Instytucie Nauk Prawnych PAN. Jest specjalistą w dziedzinie prawnej ochrony dziedzictwa kulturalnego.

Kariera dla najlepszych

Projekt statusu zawodowego nauczyciela przygotowany przez resort edukacji przewiduje dość radykalne zmiany - wprowadzenie pięciostopniowej drabiny nauczycielskiego awansu od stażysty przez nauczyciela kontraktowego, mianowanego i dyplomowanego do profesora oświaty.

Przy czym przejście na kolejny szczebel zależałoby od wyniku egzaminu lub rozmowy kwalifikacyjnej. Do tej drabiny awansu dostosowana została nowa siatka płac, zgodnie z którą nauczyciel dyplomowany zarabiałby 2.5 razy więcej niż stażysta. Nie jest jeszcze określona kwota wyjściowa, od której płaca dla nauczycieli byłaby naliczana. Wiadomo tylko, że byłby to jakiś procent średniej płacy minimalnej lub średniej krajowej. W kolejnych wersjach ministerialnych propozycji pojawiały się różne kwoty, w ostatniej, która będzie w najbliższą środę rozważać Rada Konsultacyjna ds. Reformy Edukacji Narodowej, żadnej kwoty nie podano.

Jak wynika z ostatniego spisu kadrowego przeprowadzonego w 1997 roku, w Polsce jest 578 tys. nauczycieli zatrudnionych na pełnym etacie i 116 tys. pracujących na części etatu. Płace tej tak licznej grupy zawodowej stanowią podstawową część budżetu oświaty. A jak szacuje MEN, 10 proc. wzrost wynagrodzeń według obecnych zasad i stanu zatrudnienia wymagałyby zwiększenia rocznych nakładów o około 1,6 mld zł.

Doradzający nam eksperci Banku Światowego proponowali niedawno, by dokonać reformy nauczycielskich wynagrodzeń przez redukcję zatrudnienia (nieuniknioną zresztą ze względu na niż demograficzny), zwiększenie nauczycielskiego pensum i zwiększenie liczebności klas. MEN deklaruje oficjalnie, że na takie rozwiązania nie chce pójść, tłumacząc na dodatek gwałtownie protestującym związkowcom zarzucającym rządowi, iż chce, by to nauczyciele sami sfinansowali reformę edukacji, że wprowadzenie gimnazjów uchroni od utraty

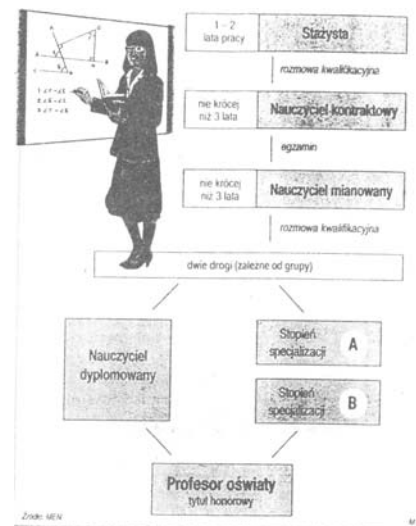
miejsz pracy nauczycieli, którzy z powodu niżu demograficznego musieliby odejść z podstawówek.

Proponowana przez MEN 2.5-krotna rozpiętość płac między stażystą a nauczycielem dyplomowanym nie wydaje się czymś niewykonalnym, nawet w obecnych warunkach finansowania oświaty. Automatycznie nauczycielami dyplomowanymi staliby się tylko ci z obecnie zatrudnionych, którzy mają III stopień specjalizacji zawodowej, a w całej Polsce jest takich nauczycieli tylko 1270 (Obecnie za III stopień specjalizacji zawodowej nauczyciel otrzymuje miesięcznie 46 zł dodatku.) Trudniej zagwarantować przejście na nowy system nauczycielom mianowanym, których według spisu EWIKAN było w 1997 roku 465 tys. (ich płaca miałaby być dwukrotnie wyższa od płacy stażysty). - Do wprowadzenia tej zasady w życie potrzebne byłyby znaczne nakłady finansowe. Nie wiadomo, czy MEN nie ma wyliczeń określających te koszty, czy je ma, a nie chce ich ujawnić.

Ratunek w ruchomym pensum?

W projekcie MEN pojawił się pomysł ruchomego pensum - od 16 do 26 godzin lekcyjnych tygodniowo. Obecnie większość nauczycieli ma 18-godzinne pensum, a jeśli prowadzi więcej lekcji, to otrzymuje za nie zapłatę jak za godziny ponadwymiarowe. Nowe pensum byłoby corocznie określane w aneksie do umowy zawieranej między nauczycielem a dyrektorem. Takie rozwiązanie jest korzystne dla nauczycieli - próbowała przekonywać związkowców z ZN P Irena Dzierżgowska, wiceminister edukacji - gdyż często nauczyciele nie dostają tych dodatkowych pieniędzy jeżeli np. w ty-

Model awansu zawodowego nauczycieli

godniu przypada jakieś święto. Ale ZNP zdecydowanie i jednoznacznie cały projekt statusu zawodowego nauczyciela odrzucił.

Lider osobno opłacany

MEN proponuje też, by oprócz awansu pionowego zastosować awans poziomy dla nauczycieli, którzy mogą dzięki swojej wiedzy i praktyce pełnić w szkole funkcje dodatkowo płatne, np. opiekuna stażysty czy lidera zespołów przedmiotowych, wychowawczych lub też lidera wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli. Te funkcje związane są z reformą programową, na pewno w reformującej się szkole tacy nauczyciele będą na wagę ziola. To im właśnie szkoła będzie zawdzięczać własne programy nauczania, a rozpoczynający pracę w szkole stażyści - uzyskanie mianowania.

Opór związkowców

Konsultacja projektu MEN ze związkami zawodowymi zaowocowała gwałtownym odrzuceniem przez ZNP i ostrożniejszym, zachęcającym do dalszych rozważań stanowiskiem nauczycielskiej "Solidarności". Rada Konsultacyjna, która ma projekt statusu zawodowego nauczycieli rozważać, z całą pewnością dostała od MEN trudny orzech do zgryzienia.

Komunikat

W dniach od 30 listopada do 1 grudnia odbędzie się w Krakowie spotkanie zorganizowane przez EI na temat:

“Współpraca i jej rozwój z organizacjami członkowskimi z państw Europy Centralnej i Wschodniej”

Tematy spotkania:

- Podsumowanie działalności w Europie Centralnej i Wschodniej;
- Przedstawienie doświadczeń z współpracy;
- Wyzwania stojące przed Związkami Zawodowymi;
- Priorytetowe obszary przyszłej współpracy;
- Rady i kryteria dla przygotowywanych projektów;

EDUCATION INTERNATIONAL

OKRĄGŁY STÓŁ - SZKOLENIE ZWIĄZKOWE W KRAJACH CENTRALNEJ I WSCHODNIEJ EUROPY

“Finansowanie, jakość systemów edukacyjnych uznanie dyplomów w perspektywie zjednoczonej Europy”

Kraków-Polska 2-4 grudzień 1998

-----***-----

Ogłoszenie

W Biurze Krajowej Sekcji Nauki w gmachu Politechniki Warszawskiej (pl. Politechniki 1, p. 148a) w każdy wtorek w godzinach 15.00 -17.00 pełni dyżury

PRAWNIK

udzielający porad prawnych w sprawach obrony szeroko pojętych praw pracowniczych ludzi nauki i szkolnictwa wyższego. O porady lub z prośbami o interwencje można się również zwracać w tym samym czasie telefonicznie: (0-22) 825 73 63 lub e-mail: ksn@coi.pw.edu.pl

“Wiadomości KSN” Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ *“Solidarność”*
Redaguje zespół: *Maria Wesolowska, Janusz Sobieszcański, Krzysztof Schmidt-Szałowski*
Adres redakcji: *Krajowa Sekcja Nauki NSZZ “Solidarność”*
pl. Politechniki 1p.148a 00-661 WARSZAWA tel/fax (0-22) 825 73 63,
e mail: *ksn@coi.pw.edu.pl*
wesolowska@delta.SGGW.waw.pl.